

RAPPORT FOR FINANSINSTITUSJONER

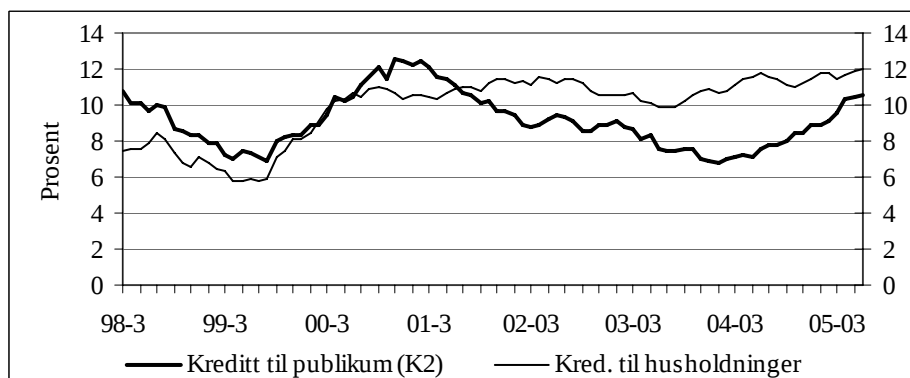
1. halvår 2005

Foreløpige tall

1. Hovedinntrykk	1
2. Makroøkonomisk bakgrunn.....	3
3. Strukturen i finansmarkedet	5
4. Banker	10
5. Finansieringsforetak	16
6. Livsforsikringsselskaper.....	22
7. Pensjonskasser	28
8. Skadeforsikringsselskaper	30

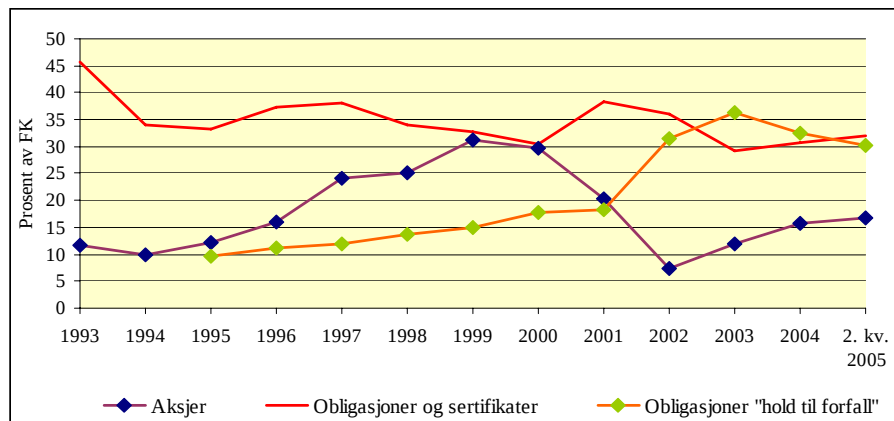
VEDLEGG: TABELLER

12-måneders vekst i innenlandsk kreditt

Kilde: Norges Bank

Utvikling i livsforsikringsselskaperes beholdning av verdipapirer

1. HOVEDINNTRYKK

Det norske aksjemarkedet hadde en meget sterk oppgang i første halvår. Verdien på Oslo Børs steg med 19,7 prosent. Verdensindeksen, målt med Morgan Stanleys verdensindeks, steg med 2,3 prosent. Den positive utviklingen i aksjemarkedene har fortsatt inn i tredje kvartal, og fra utgangen av juni frem til 12. august har Oslo Børs økt med 9,0 prosent, mens verdensindeksen har økt med 4,2 prosent. Mens de lange rentene økte svakt i første kvartal, avtok de igjen i andre kvartal. Frem til 12. august har det igjen vært en svak oppgang i de lange norske rentene til 3,6 prosent. Norges Bank økte styringsrenten 30. juni med 0,25 prosentpoeng til 2,0 prosent. Den innenlandske kredittveksten til publikum var 10,6 prosent ved utgangen av andre kvartal, opp fra 9,6 prosent ved utgangen av første kvartal. Kredittveksten til husholdningene var fremdeles meget høy på 12,0 prosent. For foretakene har det vært økende kredittvekst siste år, og veksten var 8,2 prosent ved utgangen av juni.

Bankene hadde samlet et resultat før skatt på 11,4 mrd. kroner i første halvår, en økning på om lag 2 mrd. kroner sammenlignet med i fjor. I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) utgjorde resultatet 1,30 prosent. Egenkapitalavkastningen (etter skatt) økte fra 13,4 prosent i første halvår i 2004 til 15,5 prosent første halvår i 2005. Betydelig tilbakeføringer av tap på utlån gjør at bankene samlet har netto inntektsført 609 mill. kroner på tidligere tap. Selv med fortsatt fallende netto renteinntekter bidrar kostnadsreduksjon og økte netto kursgevinster på verdipapirer til at resultat før tap ble om lag 1,5 mrd. kroner høyere enn i samme periode i fjor. En må regne med at fortsatt fall i rentemarginer og netto renteinntekter vil, i kombinasjon med normale tap, føre til lavere overskudd fremover. Resultat før skatt hittil i 2005 er det beste på fem år (sett i forhold til GFK).

Samlet hadde bankene en 12-måneders vekst i utlån til kunder på 12,2 prosent, opp fra 10,2 prosent ved utgangen av forrige kvartal. Veksten har vært tiltakende siden tredje kvartal i 2003. Utlån til lønnstakere økte med 13,8 prosent siste 12- måneder, mens utlånene til foretakene vokste med 5,9 prosent. Det var fortsatt reduksjon i misligholdte engasjementer. Volumet av misligholdte engasjementer falt med 24,3 prosent siste år, og utgjorde 1,0 prosent av utlån. Innskudd fra kunder økte med 11,0 prosent sammenlignet med samme periode i fjor. Kjernekapitaldekningen har holdt seg stabil over lang tid, og var 9,3 prosent for bankene samlet ved utgangen av andre kvartal. Kapitaldekningen lå på 11,6 prosent, opp 0,4 prosentpoeng sammenlignet med utgangen av andre kvartal i 2004.

Finansieringsselskapene hadde et resultat av ordinær drift på 804 mill. kroner i første halvår 2005, en økning på om lag 60 mill. kroner sammenlignet med 2004. Resultatet i forhold til GFK var 1,87 prosent. Netto renteinntektene viste nedgang i forhold til forvaltningskapitalen sammenlignet med samme periode i fjor, mens selskapenes tap på utlån var noe lavere. Brutto misligholdte lån økte med 4,4 prosent i samme periode, og utgjorde 1,9 prosent av brutto utlån. Finansieringsselskapenes utlånsvekst var 15,7 prosent siste året, noe høyere vekst enn bankene. Selskaper som i hovedsak driver med forbruksfinansiering hadde en vekst i utlånene på 13,0 prosent siste år. Kjernekapitaldekningen var 9,3 prosent ved utgangen av andre kvartal 2005, mot 9,1 prosent ett år tidligere.

Kredittforetakenes resultat av ordinær drift var 629 mill. kroner, en nedgang i resultat på 110 mill. kroner i forhold til samme periode i fjor. I forhold til forvaltningskapitalen ble resultatet redusert med 0,11 prosentpoeng til 0,34 prosent av GFK. Kredittforetakene hadde netto inntektsføring av tap på utlån, men lavere nettorente, reduserte verdipapirinntekter og økning i kostnader førte til svakere resultat. Brutto utlån til kunder økte med 11,3 prosent siste år. Kjernekapitaldekningen var 9,3 prosent ved utgangen av kvartalet.

Livsforsikringsselskapenes resultater er i stor grad påvirket av utviklingen i verdipapirmarkedene. Oppgangen i det norske aksjemarkedet har fått begrenset effekt på resultatene som følge av den

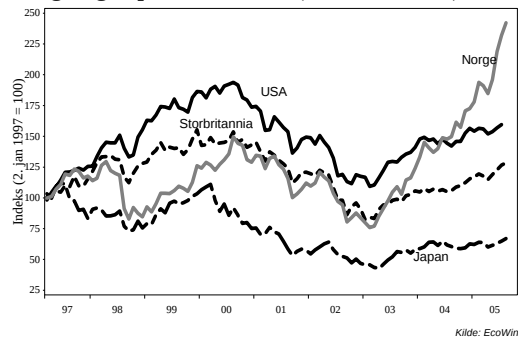
lave aksjeandelen hvorav hoveddelen er plassert i utenlandske aksjer. Det lave rentenivået har ført til lav avkastning på rentepapirene. Den verdijusterte kapitalavkastningen var 6,7 prosent (annualisert) i første halvår 2005, mot 7,0 prosent for hele 2004. Samlet resultat før tildeling til kunder og skatt var 6,4 mrd. kroner i første halvår 2005, en bedring på 0,1 mrd. kroner sammenlignet med samme periode i fjor. Selskapene har ført 2,4 mrd. kroner til kursreguleringsfondet i første halvår slik at verdijustert resultat ble 8,8 mrd. kroner. I første halvår 2004 var verdijustert resultat 6,4 mrd. kroner.

Sammenlignet med utgangen av 2004 har bufferkapitalen økt med 1,3 mrd. kroner til 33,9 mrd. kroner. Målt i forhold til forvaltningskapitalen ble bufferkapitalen redusert med 0,1 prosentpoeng til 6,3 prosent. Sammenlignet med utgangen av første kvartal var det en svak økning. Total aksjebeholdning utgjorde 16,7 prosent av forvaltningskapitalen ved utgangen av kvartalet, 1,0 prosentpoeng mer enn ved utgangen av 2004. Sertifikater og obligasjoner holdt som omløpsmidler utgjorde 31,9 prosent av balansen. I forhold til forvaltningskapitalen falt beholdningen av obligasjoner "holdt til forfall" med 2,5 prosentpoeng sammenlignet med utgangen av året, til 30,5 prosent.

Pensjonskassene hadde samlet en verdijustert kapitalavkastning på 9,8 prosent. Kapitalavkastningen var 10,2 prosent i de private pensjonskassene og 7,8 prosent i de kommunale pensjonskassene. Private pensjonskasser har en relativt høyere aksjeeksponering enn de kommunale pensjonskassene med 34 prosent av forvaltningskapital mot 21 prosent. Pensjonskassenes bufferkapital var tilnærmet uendret sammenlignet med utgangen av 2004, og utgjorde 18,7 prosent av forvaltningskapitalen ved utgangen av andre kvartal.

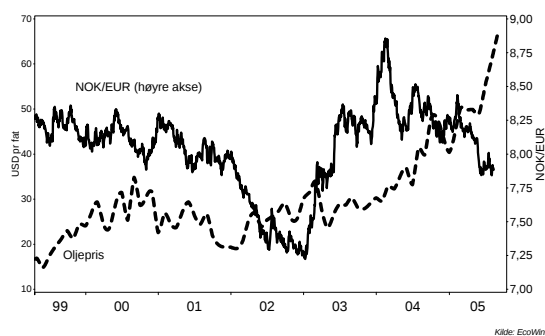
Resultat av ordinær virksomhet for *skadeforsikringsselskapene* i utvalget (43 selskaper) var 4,2 mrd. kroner i første halvår 2005, mot 1,5 mrd. kroner i samme periode i fjor. Sterk økning i finansinntektene har sammen med bedring i teknisk regnskap ført til betydelig bedring i resultatet. Den sterke økningen i finansinntektene henger sammen med Gjensidige Forsikrings salg av aksjer i DnB NOR ASA. Combined ratio viste reduksjon på 3,6 prosentpoeng sammenlignet med første halvår i fjor og var 87,5 prosent. Bedringen skyldes i hovedsak sterk premievekst. De tre dominerende skadekonsernene hadde et resultat av ordinær virksomhet på 3,2 mrd. kroner mot 985 mill. kroner ett år tilbake. Bedringen i resultat hadde vært på om lag 1 mrd. kroner dersom en ser bort gevinsten på Gjensidige Forsikrings salg av aksjer i DnB NOR.

Figur 2.1: Aksjeindekser USA, Storbritannia, Norge og Japan. Indeksert (02.01.97=100)

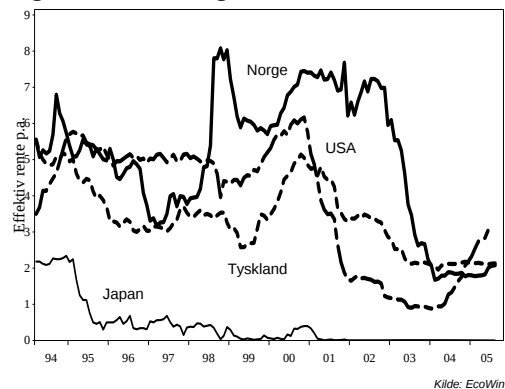

USA pr. 31.07.05

Figur 2.2: Oljepris og kroner pr. euro

Figur 2.3: Kortsiktig rentenivå

USA pr. 31.07.05

Figur 2.4: Langsiktig rentenivå

USA pr. 31.07.05

2. MAKROØKONOMISK BAKGRUNN

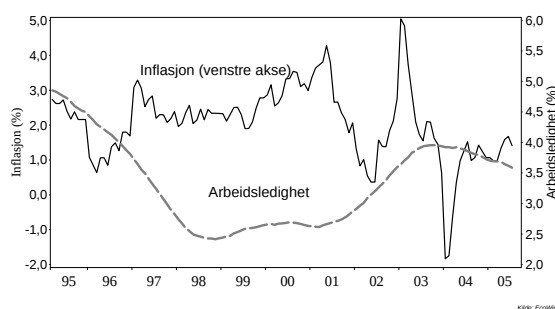
Aksjemarkedene viste noe blandet utvikling i første kvartal i år. Etter nedgang i april har utviklingen i andre kvartal vært positiv i alle markeder med unntak av Japan, hvor det var en marginal tilbakegang. Verdensindeksen økte med 2,2 prosent i andre kvartal, mens Oslo Børs hadde en oppgang på hele 10,6 prosent. For første halvår sett under ett var oppgangen på henholdsvis 2,3 og 19,7 prosent. Den gunstige utviklingen har fortsatt gjennom sommeren, og fra utgangen av andre kvartal til 12. august har verdensindeksen økt med 4,2 prosent, mens Oslo Børs har hatt oppgang på 9,0 prosent. Både internasjonalt og i det norske markedet har energiindeksen økt mest, som følge av den høye oljeprisen.

Etter noe nedgang i mai har spotprisen på olje økt kraftig, til over 68 dollar fatet i midten av august. Stor etterspørsel etter olje, særlig fra Kina, ligger bak. Oljeprisen påvirker kronen, og målt ved Konkurranssekursindeksen styrket kronen seg med drøyt 3 prosent i andre kvartal. Kronestyrkingen har fortsatt gjennom sommeren.

OECD anslår samlet vekst for OECD-området til 2,6 prosent i 2005. Det er fortsatt USA som er vekstlokomotivet, mens utsiktene for Europa og Japan er betydelig svakere. I euroområdet anslås BNP-veksten i 2005 til kun 1,2 prosent, og det er særlig de store landene som sliter. Arbeidsledigheten har gått svakt ned de siste månedene, men er fortsatt høy, noe som fører til lavt forbruk. Internasjonale usikkerhetsfaktorer er fortsatt store ubalanser i amerikansk økonomi, med iboende fare for brå dollarfall, samt vedvarende høy oljepris. Kina får stadig større betydning for utviklingen i verdensøkonomien. Den høye veksten fører til stor råvareimport og derved økning i råvareprisene. Samtidig bidrar den kraftige eksportveksten av billige varer til å holde prisene nede internasjonalt, noe som gir grunnlag for lave renter i OECD-området. Omleggingen av valutapolitikken i juli, med umiddelbar styrking av renminbi på 2,1 prosent, vil på kort sikt ha liten økonomisk betydning.

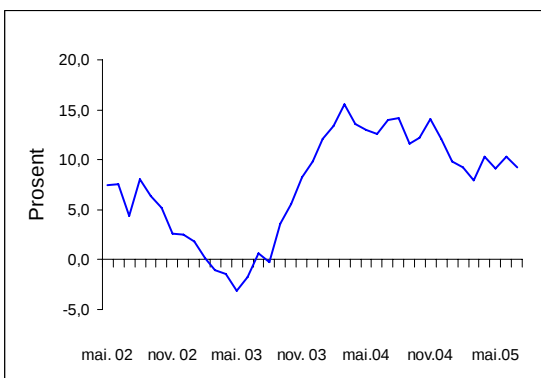
Pengemarkedsrentene er fortsatt lave, til tross for at den amerikanske sentralbanken siden sommeren 2004 har hevet styringsrenten ti ganger. Nivået er likevel kun 3,5 prosent. ECB har i to år holdt renten uendret på 2,0 prosent, mens Norges Bank hevet renten med 0,25 prosentpoeng til 2 prosent 30. juni. De lange rentene avtok gjennom andre kvartal. Ved utgangen av juni var renten på 10-årige statsobligasjoner i USA på 3,9 prosent, mens de i euroområdet og Norge var henholdsvis 3,1 og 3,5 prosent. I sommer har det igjen vært en svak oppgang slik at 12. august var den lange obligasjonsrenten 3,3 prosent i euroområdet, 3,6 prosent i Norge og 4,2 prosent i USA.

Figur 2.5: Inflasjon (KPI) og arbeidsledighet

Norsk økonomi er fortsatt inne i en høykonjunktur, og både Norges Bank og SSB venter en vekst i BNP for Fastlands-Norge på 3,8 prosent i 2005. Foreløpige nasjonalregnskapstall viser at fra fjerde kvartal 2004 til første kvartal 2005 økte BNP Fastlands-Norge med 0,9 prosent, noe svakere enn kvartalet før. Mens det tidlig i oppgangsperioden var privat forbruk som drev veksten, synes utviklingen nå mer balansert. Høy oljepris har bidratt til en kraftig økning i petroleumsinvesteringene, mens bedre utsikter har stimulert øvrige investeringer. Fortsatt internasjonal oppgang, til tross for avtakende vekst, ga høyere eksport i første kvartal. Korttidsstatistikk for andre kvartal tyder på at oppgangen fortsetter. Industriproduksjonen økte med nær 3 prosent, og konjunkturbarometeret indikerer at industrilederne ser relativt optimistisk på fremtiden. Samtidig vokste detaljomsetningen kraftig fra første til andre kvartal, og peker mot fortsatt økt forbruk.

Figur 2.6: Boligpriser: 12-månedersvekst

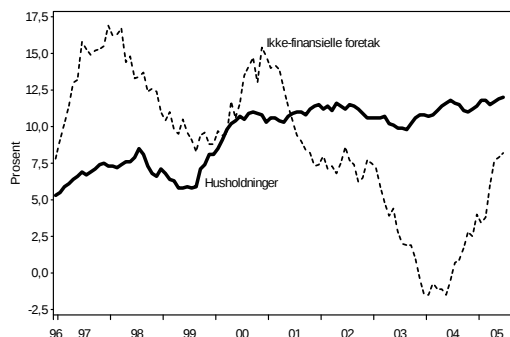

Kilde: NEF, EFF, ECON og Finn.no

Arbeidsledigheten har i denne oppgangsperioden ikke avtatt i samme omfang som ved tidligere høykonjunkturer. Tall fra Aetat viser en svak nedgang i registrert ledighet hittil i år, til 3,7 prosent i juli. Ledigheten avtok mest for de yngste arbeids-søkerne. Tilgangen på ledige stillinger viste markert vekst i juli. Imidlertid viser Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) fra SSB en økning i antall ledige fra første til andre kvartal, til 4,8 prosent av arbeidsstyrken. Ulik registrering av yrkeshemmede kan være en årsak til avviket.

Konsumprisindeksen (KPI) falt med 0,3 prosent fra juni til juli, hovedsakelig som følge av sommersalg på klær og skotøy samt noe billigere elektrisitet. Fra juli 2004 til juli 2005 økte KPI med 1,4 prosent, mens prisveksten justert for avgifter og energi (KPI-JAE) var 1,1 prosent.

Figur 2.7: Vekst i innenlandsk kreditt til husholdninger og ikke-finansielle foretak.

Kilde: Norges Bank

Boligprisene falt med 1,2 prosent (sesongkorrigert var det økning på 0,7 prosent) fra juni til juli, viser tall fra eiendomsmegler-bransjen (NEF). På 12-månedersbasis har det vært en gradvis nedgang siden årsskiftet, til 9,4 prosent i juli. Nominelle boligpriser var 230 prosent høyere enn i bunnåret 1992. Tall fra SSB viser at i årets fem første måneder ble det igangsatt 19,6 prosent flere boliger enn i samme periode i fjor.

12-månedersveksten i innenlandsk kreditt (K2) var 10,6 prosent ved utgangen av andre kvartal. Husholdningenes kredittvekst har økt gjennom året, til 12 prosent i juni. Den lave renten ligger bak oppgangen i boligprisene og husholdningenes høye gjeldsopptak. I tråd med oppgangen i investeringene har også foretakene hatt økende kredittvekst så langt i år og ved utgangen av juni var veksten 8,2 prosent. Økningen kan delvis skyldes vridning fra utenlandsk til innenlandsk kreditt. Kredittveksten fra utlandet til Fastlands-Norge har vært negativ det siste året. Tolv måneders-veksten i samlet kreditt (K3) var 8,7 prosent ved utgangen av mai.

3. STRUKTUREN I DET NORSKE FINANSMARKEDET

Nedenfor omtales kort de viktigste strukturendringene i det norske finansmarkedet i første halvår 2005.

Strukturendringer

Første halvår 2005 var preget av en rekke mindre strukturendringer. Islandsbankis har kjøpt seg inn i det norske bankmarkedet. Først gjennom oppkjøpet av Kredittbanken i november 2004, senere ved oppkjøpet av BN Bank som ble godkjent av norske myndigheter i mars 2005 med regnskapsmessig virkning 1. april 2005. Sparebanken Midt-Norge fikk konsesjon til å overta Romsdals Fellesbank som datterbank i Sparebanken Midt-Norge 31. mars 2005. Sparebanken Rana og Helgeland Sparebank fusjonerte 1. april i år og videreføres under navnet Helgeland Sparebank. Den fusjonerte banken viderefører Sparebanken Ranas samarbeid med DnB NOR. Finansdepartementet har i samsvar med Kredittilsynets anbefaling gitt konsesjon til etablering av finanskonsernet Ya Holding med datterselskapene Ya Bank og Ya Personforsikring samt de to bankene Bank 2 og Net Fonds. Sistnevnte har i dag konsesjon som verdipapirforetak. Santander skilte i desember 2004 ut deler av Elcon Finans' virksomhet og la virksomheten til et nyopprettet norsk selskap, SG Finans AS. Selskapet eies av Deufin Beteiligungsgesellschaft som er et datterselskap av Société General. Selskapet fikk konsesjon til å drive finansieringsvirksomhet i desember 2004 og startet virksomhet i 2. kvartal 2005. Kredittilsynet anbefalte i juli overfor Finansdepartementet at SEB gis konsesjon til kjøp av Privatbanken. Saken er fortsatt til behandling etter at departementet ba om tilleggsopplysninger om SEB's øvrige virksomhet.

Tabellen nedenfor viser strukturen i det norske finansmarkedet ved utgangen av 2. kvartal 2005. De store finansgruppene utgjør en betydelig andel av finansmarkedet med høyest markedsandel i bank og livsforsikring. I bankmarkedet hadde utenlandske datterselskaper og filialer en markedsandel på til sammen 29 prosent, hvorav Nordea utgjør om lag halvparten. Utenlandsandelen for finansieringsselskapene og kredittforetakene samlet var 35 prosent målt i forvaltningskapital. For finansieringsselskapene alene var utenlandsandelen rundt 70 prosent. I skadeforsikringsmarkedet utgjorde utenlandsk eide selskaper til sammen 41 prosent målt i premieinntekter. If Skadeforsikring utgjorde nær 23 prosent av markedet.

Tabell 3.1 Strukturen det norske finansmarkedet pr. 30.06.2005

	Bank	Fin.foretak*	Livsforsikring	Skadeforsikring
	% av FK	% av FK	% av FK	% av br. premier
Finansgrupper	70,6	13,8	67,5	38,2
Øvrige selskaper	29,4	86,2	32,5	61,8
Total marked**	100,0	100,0	100,0	100,0
herav utenlandsfilialer i Norge	10,2	7,4	0,8	25,4
herav utenlandske datterselskaper	19,3	27,4	5,5	15,7

*Kredittforetak og finansieringsselskaper

**Inkl. utenlandske institusjoners filialer i Norge

Nærmere om finansgruppene i Norge

I tabellen nedenfor vises forvaltningskapital i finansgrupper fordelt på bransjer. Begrepet finansgrupper benyttes hvor virksomheter som er knyttet til konsernene, utover det som konsolideres inn i konsernregnskapene, er inkludert. Dette gjelder bl.a. eierskap (som Sparebank1-gruppen og Terra-gruppen) og strategiske samarbeidsavtaler (som DnB NOR/Gjensidige Forsikring¹). Nordea er tatt inn i tabellene som en stor nordisk finansgruppe

¹ Gjensidige har varslet mulig avslutning av samarbeidet.

med betydelig markedsandel i Norge innen både bank og forsikring. Bank, verdipapir og livsforsikring utgjør hovedvirksomhetene i de største finanskonsernene, mens skadeforsikring i større grad er skilt ut i selvstendige selskaper.

De store finansgruppene hadde ved utgangen av 2. kvartal 2005 en samlet forvaltningskapital på 2 005 mrd. kroner. Dette utgjorde 59 prosent av den totale finansielle sektor². I tillegg til finansieringsforetakene som inngår i konsernene, hadde DnB NOR og Nordea ved utgangen av året eierandeler i Eksportfinans (og datterselskapet Kommunekreditt) på hhv. 40 og 23 prosent.

Tabell 3.2 viser markedsandeler for de store finansgruppene innenfor ulike bransjer. Gruppene har høyest markedsandel innen bank, livsforsikring og verdipapirfond med hhv. 71, 67 og 60 prosent. DnB NOR er det klart største finanskonsernet i de fleste bransjer. Salget av Elcon Finans har imidlertid redusert konsernets markedsandel blant finansieringsselskapene. Utenlandsk eide selskaper, hovedsakelig If og Vesta, utgjør en stor del av det norske skadeforsikringsmarkedet og de store norske finansgruppene er her mindre dominerende. Det største skadeforsikrings-selskapet, Gjensidige Forsikring, har en markedsandel på 32 prosent målt i forvaltningskapital, en økning på tre prosentpoeng sammenlignet med utgangen av året. Strukturen i de enkelte bransjene kommenteres nærmere nedenfor.

Tabell 3.2 Markedsandel for finansgrupper i Norge pr. 30.06.2005 - fordelt på bransjer

%FK	Bank	Fin.foretak	Verdipapirfond	Liv	Skade	Sum gruppe*
DnB NOR**	38,7	7,4	22,7	32,7	31,7	32,1
Nordea	13,6	5,4	4,5	5,5	0,0	10,2
Sparebank1/Samarb. sparebanker	11,3	0,7	19,6	3,0	4,7	8,3
Storebrand	1,4	0,0	11,5	26,3	0,4	5,7
Terra-gruppen	5,7	0,2	1,7	0,0	0,7	3,5
Sum finansgrupper	70,6	13,8	60,0	67,5	37,6	59,9
Total marked***	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

*Sum gruppe er sum av forvaltningskapital i de ulike bransjer og vil avvike fra konsernenes egne konsernregnskap.

**Inkl. Nordlandsbanken

***I sum total marked inngår utenlandske institusjoners filialer i Norge. Utenlandske institusjoners grenseoverskridende virksomhet i Norge er ikke inkludert.

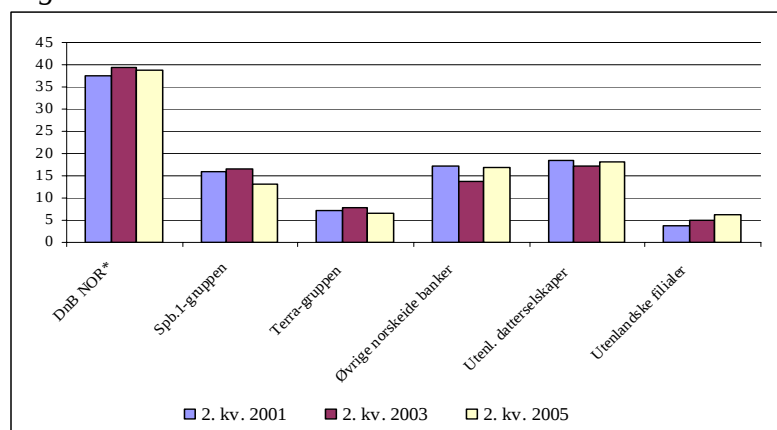
Enkeltbransjer – struktur

Banker

DnB NOR har etter fusjonen DnB/Gjensidige NOR blitt den klart største banken i den norske bankmarkedet og hadde ved utgangen av 2. kvartal 2005 en markedsandel på 39 prosent målt i brutto utlån til kunder. DnB NOR er nesten tre ganger så stor som nest største bank, Nordea Bank Norge. I tillegg er flere av samarbeidsavtalene med tidligere Gjensidige NOR, totalt 16 banker, videreført i DnB NOR-konsernet. De store sparebank-alliansene, Sparebank1-gruppen og Terra-gruppen, hadde ved utgangen av 2. kvartal 2005 en markedsandel på hhv. 13 og 7 prosent målt i brutto utlån til kunder. Dette er en liten nedgang sammenlignet med utgangen av året. Sparebank1-gruppen fikk en noe lavere markedsandel etter at Sparebanken Vest gikk ut av gruppen i 2003. Utenlandsk eide banker utgjorde 24 prosent av utlånsmarkedet hvorav de utenlandske filialene utgjorde 6 prosent.

² Dette er tilnærmet med summen av forvaltningskapital i banker, finansieringsforetak, forvaltningsselskaper for verdipapirfond, livsforsikring og skadeforsikring

Figur 3.1 Markedsandeler målt i brutto utlån til kunder i banksektoren

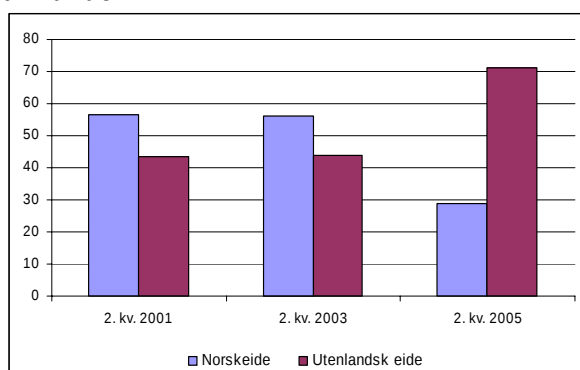

*DnB og Gjensidige NOR slått sammen for tidligere perioder.

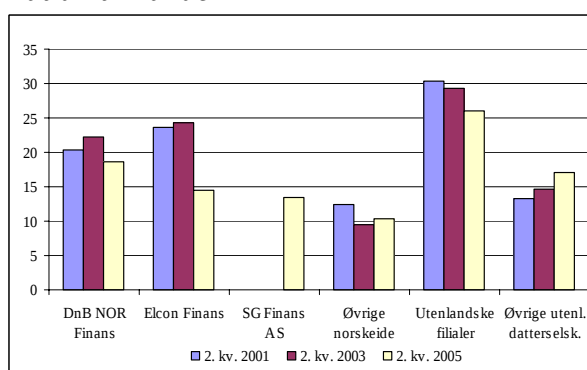
Finansieringsselskaper

Elcon Finans ble i juni 2004 solgt til spanske Santander, et salg som førte til at utenlandsandelen blant finansieringsselskapene økte fra 45 til 68 prosent. Ved utgangen av 2. kvartal 2005 utgjorde utenlandske filialer og datterselskaper 71 prosent av markedet målt i brutto utlån til kunder, hvorav utenlandske filialer utgjorde 26 prosent. SG Finans AS er et nyopprettet norskregistrert selskap skilt ut av Elcon Finans og solgt av Santander til Deufin Beteiligungs-gesellschaft som er indirekte eiet av Societe General. Selskapet startet sin virksomhet i 2. kvartal 2005 og hadde ved utgangen av kvartalet en markedsandel på 13 prosent.

Figur 3.2 Utvikling i andelen utenlandsk eide finansieringsselskaper målt i brutto utlån til kunder

Figur 3.3 Markedsandeler for grupper av finansieringsselskaper i prosent av brutto utlån til kunder

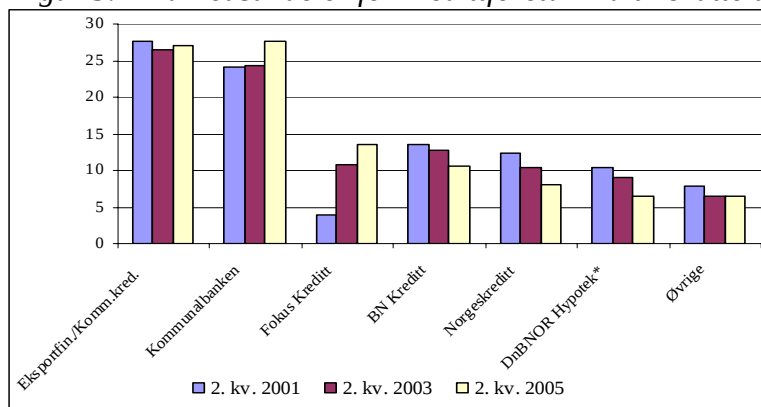

Kredittforetak

Det er totalt 13 kredittforetak i det norske finansmarkedet. Eksportfinans/Kommunekreditt³ og Kommunalbanken har høyest markedsandel med hhv. 27 og 28 prosent målt i brutto utlån til kunder. De indirekte utenlandsk eide foretakene, Fokus Kreditt og Norgeskreditt, hadde ved utgangen av 2. kvartal 2005 en markedsandel på hhv. 14 og 8 prosent. Fra etableringen av Fokus Kreditt i 2000 har Fokus Bank overført større utlånsporteføljer til kredittforetaket og markedsandelen har de siste fire årene økt med 10 prosentpoeng.

³ Kommunekreditt eies av Eksportfinans

Figur 3.4 Markedsandeler for kredittforetak målt i brutto utlån til kunder

*Tidligere Sparebankenes Kreditselskap (eid av Gjensidige NOR)

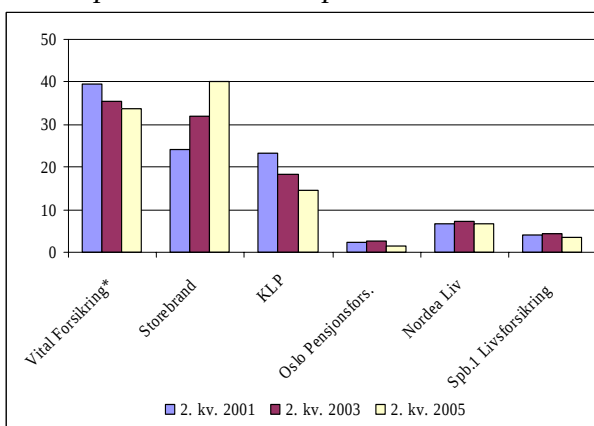
Livsforsikring

Det er seks tradisjonelle livsforsikringsselskaper i det norske markedet, hvorav de tre største, Vital, Storebrand og KLP, utgjør 86,5 prosent av samlet forvaltningskapital. Nordea Liv er det eneste utenlandsk eide livselskapet og hadde en markedsandel på 5 prosent målt i forvaltningskapital. Markedsandel målt i brutto premieinntekter viser større forskjeller mellom de tre største, både når det gjelder nivå og endringer de siste årene. Storebrand har hatt en betydelig premievekst de siste årene, og premieinntektene økte med over 40 prosent sammenlignet med samme periode i fjor.

Figur 3.5 Markedsandel livsforsikring målt i forvaltningskapital

Figur 3.6 Markedsandel i livsforsikring målt i prosent av brutto premieinntekter

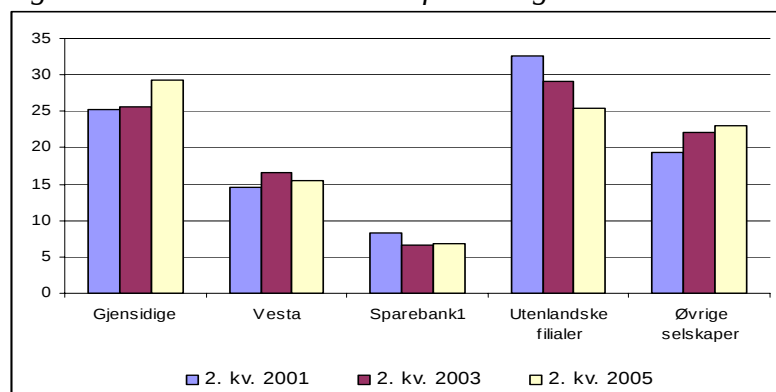

*Vital og Gjensidige NOR er lagt sammen ved sammenlignende perioder

Skadeforsikring

Det er tre store skadeselskaper som dominerer det norske skadeforsikringsmarkedet, Gjensidige Forsikring, If og Vesta Skadeforsikring. De to sistnevnte er utenlandsk eide (hhv. filial og datterselskap). De tre selskapene hadde ved utgangen av 2. kvartal 2005 en samlet markedsandel på 67 prosent målt i premieinntekter. Gjensidiges markedsandel har de siste to årene økt med 4 prosentpoeng til 29 prosent målt i premieinntekter. Ifs markedsandel i det norske skadeforsikringsmarkedet har falt noe de siste årene og var 23 prosent målt i brutto premieinntekter ved utgangen 2. kvartal 2005. Ved utgangen av 2000 var Ifs markedsandel 30 prosent. Storebrand solgte i mai 2004 sin eierandel i If til det finske forsikringsselskapet Sampo. Til sammen utgjorde utenlandske filialer og datterselskaper 41 prosent av det norske skademarkedet.

Figur 3.7 Markedsandeler skadeforsikring

4. BANKER

Kapittelet tar for seg utviklingen i alle banker som er norske juridiske enheter, dvs. at utenlandsk eide datterbanker er inkludert i tallene. Det gis i tillegg en kort presentasjon av utviklingen i utenlandske bankfilialer i Norge.

Tallene er foreløpige, og gjelder morbank. Vekstrater er 12-måneders, dersom ikke annet er oppgitt. Når resultatposter sees i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK), eller utlån, er prosentsatsene annualisert om ikke annet er oppgitt.

Resultat

De norske bankene rapporterte svært gode resultater i første halvår 2005, etter en betydelig økning fra samme periode året før. Bankene viste også en forbedring fra første til andre kvartal. Resultatutviklingen var særlig påvirket av svært lave tap på utlån, mens bankene fortsatt opplevde press på sin viktigste inntektskilde, nettorenten.

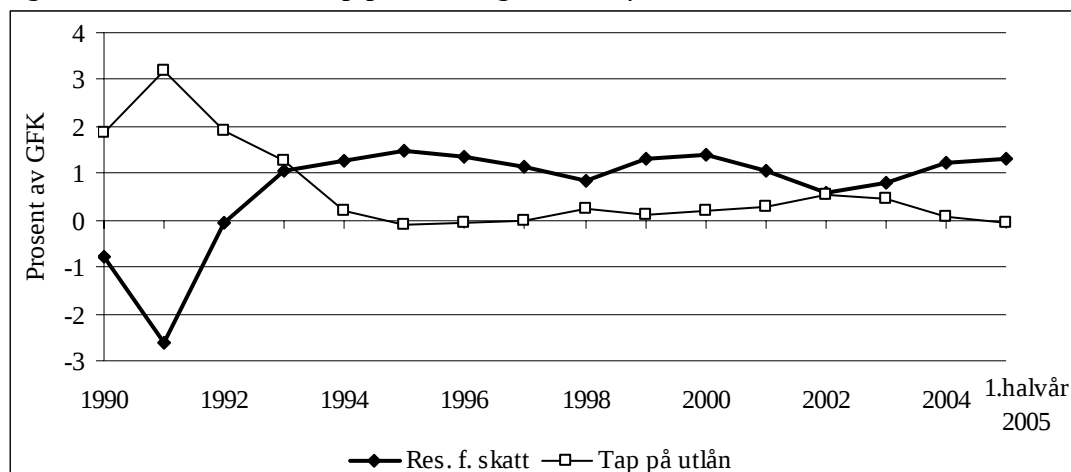
Tabell 4.1 Resultat for samtlige norske banker

	1. halvår 05		1. halvår 04		2004	
	Mill.kr.	% av GFK	Mill.kr.	% av GFK	Mill.kr.	% av GFK
Netto rente	15 533	1,77	15 235	1,86	31 064	1,89
Andre inntekter	7 566	0,86	7 140	0,87	14 936	0,91
herav kursgevinster	1 844	0,21	1 465	0,18	2 886	0,18
Andre kostnader	12 643	1,44	13 384	1,64	26 298	1,60
herav lønn og admin.kost.	10 189	1,16	10 171	1,24	20 416	1,24
Driftsres. før tap	10 456	1,19	8 992	1,10	19 702	1,20
Bokførte tap	-609	-0,07	866	0,11	1 213	0,07
Gev./tap VP lang sikt, Nedskrivn.	368	0,04	1 263	0,15	1 542	0,09
Resultat av ord.drift f.skatt	11 434	1,30	9 389	1,15	20 031	1,22
Skatt på res. av ord. drift	2 916	0,33	2 462	0,30	5 238	0,32
Resultat av ord drift e.skatt	8 518	0,97	6 927	0,85	14 793	0,90
Egenkapitalavkastning	15,5 %		13,4 %		13,2 %	

Netto renteinntekter steg svakt fra året før. I forhold til GFK innebar dette derimot en betydelig nedgang, fra 1,86 til 1,77 prosent. Nedgangen ville vært om lag 0,04 prosentpoeng sterkere dersom bankene ikke hadde vært fritatt for avgiftsinnbetaling til Bankenes Sikringsfond. Nettorenten utgjorde 73 prosent av de samlede driftsinntektene (ekskl. kursgevinster), det samme som ett år tidligere.

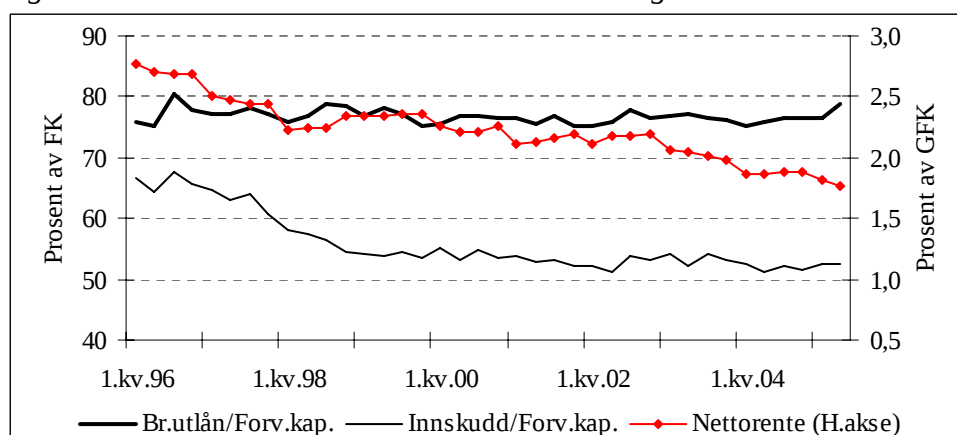
Driftsinntekter utover nettorenten (ekskl. kursgevinster) var 1 prosent høyere enn året før. Både utbytte og netto provisjonsinntekter viste markert bedring, med hhv. 14 og 8 prosent. Bankenes kursgevinster på verdipapirer og valuta økte med 26 prosent, først og fremst som følge av høyere gevinster på rentepapirer.

Figur 4.1 Bankenes tap på utlån og resultat før skatt

I figur 4.2 vises utviklingen siden 1996 for netto renteinntekter i forhold til GFK, sammen med utlån til, og innskudd fra, kunder som andel av forvaltningskapitalen. Det fremgår at nettorenten har sunket jevnt i hele perioden i forhold til GFK. Samtidig har utlån til kunder utgjort en stabil andel av bankenes forvaltningskapital, mellom 75 og 80 prosent. Innskuddsandelen av forvaltningskapitalen sank de første årene, for så å ligge nokså stabilt i overkant av 50 prosent. Synkende rentemarginer forklarer dermed, i hovedsak, nedgangen i nettorente i forhold til GFK.

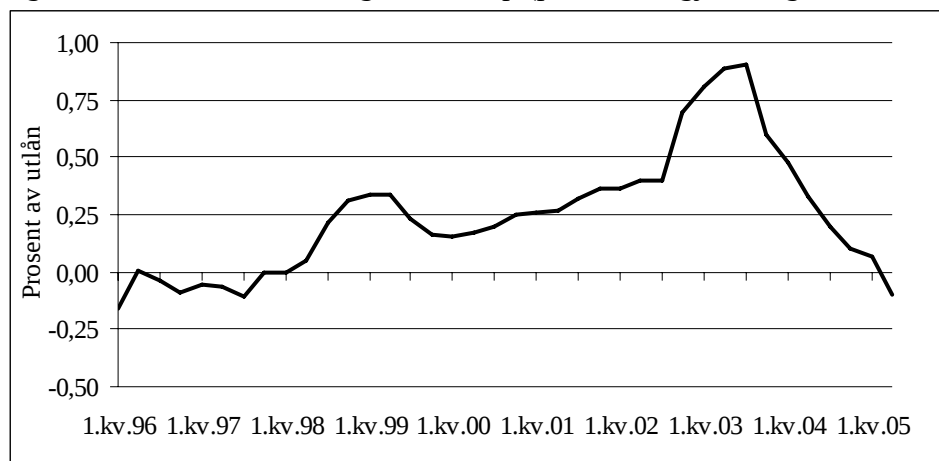
Figur 4.2 Netto renteinntekter – Kundeutlån og innskudd

Bankenes totale *driftskostnader* i første halvår var 6 prosent lavere enn ett år tidligere. Bankenes lønnskostnader var 2 prosent høyere enn året før, mens de generelle administrasjonskostnadene sank med 3 prosent. Driftskostnadene tilsvarte 59,5 prosent av driftsinntektene (ekskl. kursgevinster), mot 64,0 prosent i første halvår i 2004. Bankenes *driftsresultat før tap* var 16 prosent høyere enn i fjor.

Som følge av enkelte store tilbakeføringer av tidligere *utlånstap* rapporterte bankene samlet en netto inntektsføring av tap på 609 mill. kroner. Korrigert for disse tilbakeføringene ville tapene likevel vært svært moderate, svarende til om lag 0,06 prosent av brutto utlån til kunder.

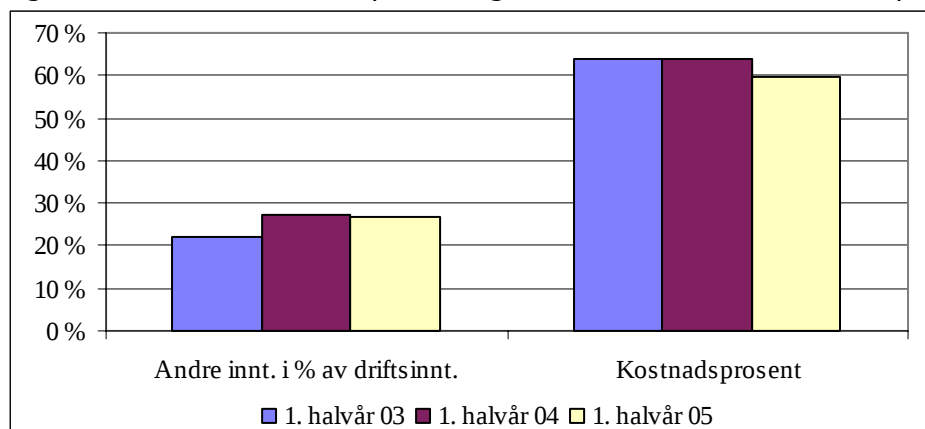
Figur 4.3 12 måneders glidende tap (prosent av gj.snittlige brutto utlån til kunder)

Den svært gunstige tapssituasjonen bidro sterkt til at bankenes *resultat før skatt* var 22 prosent høyere enn i samme periode i fjor. I forhold til GFK ga dette en bedring fra 1,15 til 1,30 prosent. Bankenes samlede *egenkapitalavkastning* (e.skatt) steg med drøyt to prosentpoeng til 15,5 prosent.

Tre mindre banker gikk med underskudd i første halvår i år, det samme antall som ett år tidligere.

Figur 4.4 Kostnad/innt.-forhold og andre inntekters⁴ andel av driftsinnt.(ekskl. kursgev.)

Balanse

Bankenes *utlånsvekst* har økt hvert av de siste syv kvartaler, til 12,2 prosent ved utgangen av juni. Det er særlig veksten i utlån til ikke-finansielle foretak som har økt, fra en negativ vekst på -3,0 prosent for ett år tilbake til 5,9 prosent nå.

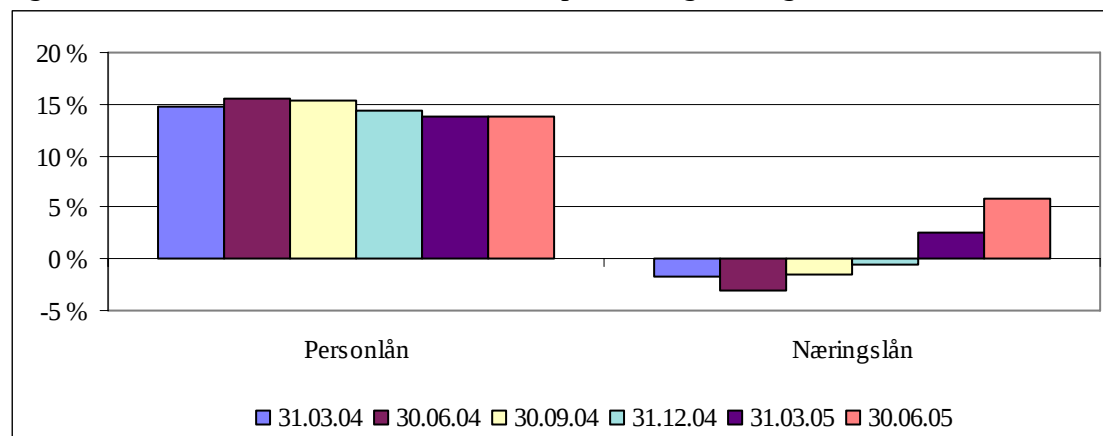
⁴ Inntekter utover nettorenten, dvs. Utbytte, netto provisjoner og andre driftsinntekter

Tabell 4.2 Balanseposter for samtlige norske banker

	30.06.05	30.06.04	
	Mill.kr.	Mill.kr.	vekst i %
Forvaltningskapital	1 827 429	1 645 560	11,1
Brutto utlån til kunder	1 412 389	1 259 016	12,2
..herav til lønnstakere etc.	847 866	745 196	13,8
Tapsavsetninger/nedskrivninger	15 683	19 298	-18,7
herav spes. tapsavs./nedskr.	7 857	9 871	-20,4
herav uspes. tapsavs./gruppenedskr.	7 826	9 427	-17,0
Innskudd fra kunder	959 255	864 157	11,0
Gjeld ved utst. av verdipapirer	415 540	386 117	7,6
Netto nullstilte lån	1 025	4 221	-75,7
Brutto misligholdte lån	14 378	18 984	-24,3
Netto misligholdte lån	9 572	12 734	-24,8
	30.06.05	30.06.04	
Tapsavs./nedskr. i % av brutto utlån	1,1	1,5	
Uspes. tapsavs./gr.nedskr. i % av br. utlån	0,6	0,7	
Br. misligh. lån i % av br. utl.	1,0	1,5	
Net. misligh. lån i % av n. utlån	0,7	1,0	

Utlån til lønnstakere stod for 60 prosent av totale kundeutlån. Veksten til lønnstakere var, på tross av en viss reduksjon det siste året fremdeles svært høy, med 13,8 prosent. For lønnstakere var om lag hver niende utlånskroner gitt uten pant i bolig. Slike lån hadde en markert høyere vekst, med 23,9 prosent siste år.

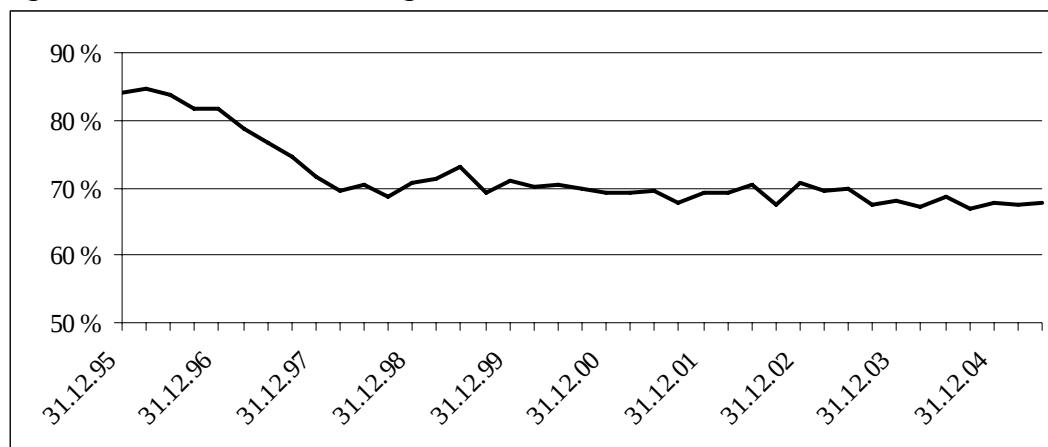
Figur 4.5 12-måneders vekst i utlån til person- og næringslivskunder

Samlede tapsavsetninger/nedskrivninger utgjorde 1,1 prosent av brutto utlån til kunder, en nedgang på 0,4 prosentpoeng fra situasjonen ett år tidligere.

Innskuddsveksten fra kunder har økt betydelig de siste halvannet årene, fra 3,0 prosent ved utgangen av 2003 til 11,0 prosent etter første halvår i år. Dette var den høyeste innskuddsveksten siden høsten 2000. Til tross for høy vekst har innskuddene økt noe mindre enn utlånene det siste året, og redusert innskuddsdekningen med i underkant av ett prosentpoeng, til 67,9 prosent.

Figur 4.6 Innskuddsdekning i norske banker

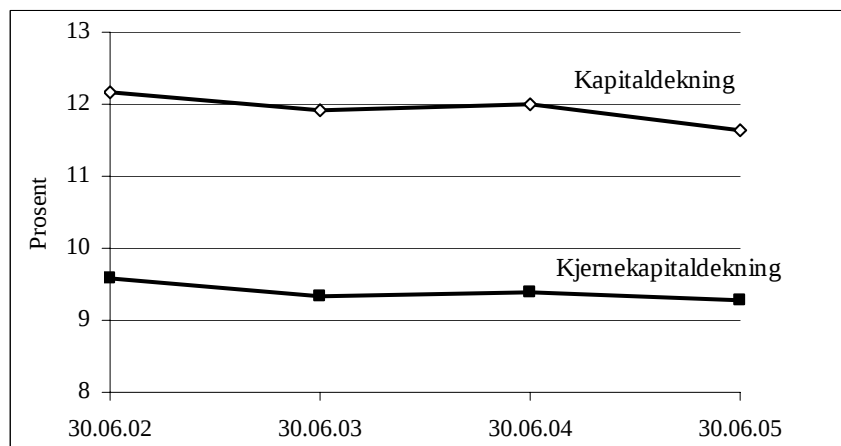

Misligholdte engasjementer ble redusert med en fjerdedel de siste tolv måneder, og utgjorde kun 1,0 prosent av brutto utlån til kunder.

Soliditet

Norske bankers samlede *kjernekapitaldekning* har vært svært stabil de siste fire årene, jf. figur 5.7. Ved utgangen av første halvår var kjernekapitaldekning 9,3 prosent, ned 0,1 prosentpoeng siste år. Total *kapitaldekning* var 11,6 prosent etter en nedgang på 0,4 prosentpoeng siste år. Alle banker tilfredsstilte kapitaldekningskravet på 8 prosent..

Figur 4.7 Kapitaldekning

Filialer av utenlandske banker i Norge

Ved utgangen av første halvår var 8 utenlandske banker var representert med bankfilialer i Norge. Samlet stod filialene for 10 prosent av den totale forvaltningskapitalen i banker i Norge, og for 6 prosent av totale utlån til kunder.

Tabell 4.3 Resultat i utenlandske bankers filialer i Norge

	1. halvår 05		1. halvår 04	
	Mill.kr.	% GFK	Mill.kr.	% GFK
Netto rente	590	0,60	701	0,67
Andre inntekter	711	0,73	380	0,36
herav kursgevinster	325	0,33	123	0,12
Andre kostnader	715	0,73	658	0,63
herav lønn og admin.kost.	496	0,51	469	0,45
Driftsres. før tap	586	0,60	423	0,40
Bokførte tap	-9	-0,01	-60	-0,06
Gev./tap VP lang sikt, Nedskrivn.	0	0,00	0	0,00
Resultat av ord.drift f.skatt	595	0,61	483	0,46
	Vekst			
Forvaltningskapital	207 071	-6,8 %	222 273	
Brutto utlån til kunder	92 148	26,0 %	73 127	
Innskudd fra kunder	75 104	15,7 %	64 900	

5. FINANSIERINGSFORETAK

5.1 Finansieringsselskaper

Foreløpige resultat- og balansetall omfatter alle norske finansieringsselskaper, med unntak av Teller AS som drifter betalingssystemene Visa og MasterCard. De utenlandske filialene i Norge er ikke med i utvalget, men gis en egen omtale avslutningsvis.

Markedet for finansieringsselskaper er sammensatt. Hovedområdene er leasing og bilfinansiering samt kortbaserte utlån og forbruksfinansiering. Det er derfor store variasjoner mellom enkeltelskaper både når det gjelder resultat og balanse.

Resultat

Finansieringsselskapenes netto renteinntekter økte med 5,6 prosent sammenlignet med 1. halvår 2004. Nettorenten tilsvarte 3,73 prosent av GFK, som var 0,45 prosentpoeng lavere enn for samme periode i fjor. De fleste store selskapene, som i hovedsak driver med leasing og bilfinansiering, hadde en nedgang i nettorenten sammenlignet med 1. halvår 2004. For finansieringsselskaper som driver med kortbasert virksomhet og forbruksfinansiering var det også en liten nedgang i nettorenten, etter at den hadde økt i en lengre periode.

Det var en økning i provisjonsinntektene sammenlignet med tilsvarende periode i fjor, samtidig som lønns- og administrasjonskostnader ble redusert i forhold til GFK.

Tabell 5.1.1 Resultatposter

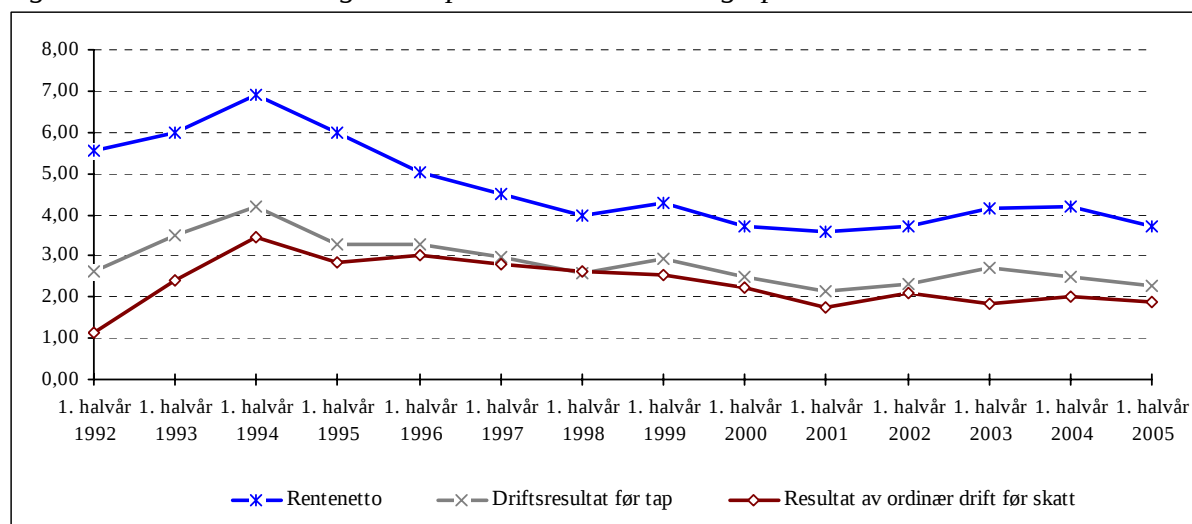
	1. halvår 2005		1. halvår 2004	
	mill. kroner	prosent av GFK	mill. kroner	prosent av GFK
Nettorenter	1 607	3,73	1 522	4,18
Andre inntekter	413	0,96	331	0,91
herav kursgevinster	7	0,02	6	0,05
Andre kostnader	1 046	2,43	938	2,58
herav lønn og adm.kost.	485	1,12	444	1,22
Driftsres. før tap	974	2,26	915	2,51
Bokførte tap	170	0,39	173	0,48
Resultat ord. drift	804	1,87	742	2,03
<i>EK-avkastning*</i>	16,1		17,0	

* Resultat ord. drift e. skatt i % av gj.sn. egenkapital

De bokførte tapene er lavere enn for ett år siden. Bokførte tap utgjorde 0,39 prosent av brutto utlån ved utgangen av 1. halvår 2005, mens de utgjorde 0,48 prosent ett år tidligere.

Resultat av ordinær drift var på 804 mill. kroner, mot 742 mill. kroner i 1. halvår i fjor. Resultatet tilsvarte 1,87 prosent av GFK, en nedgang på 0,16 prosentpoeng sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Egenkapitalavkastningen var 16,1 prosent, som er 0,9 prosentpoeng lavere enn året før.

Figur 5.1.1 Finansieringsselskapenes resultatutvikling i prosent av GFK

Balanse

Brutto utlån til kunder økte med 15,7 prosent siste 12 måneder. Veksten var den samme ved utgangen av forrige kvartal. Nivået på misligholdte lån er noe lavere enn for ett år siden, men utviklingen varierer mye fra selskap til selskap. Misligholdet utgjorde 1,92 prosent av brutto utlån, som er klart høyere enn i bankene.

Tabell 5.1.2 Balanseposter (prosent og mill. kroner)

	30.06.2005	30.06.2004	% vekst
Forvaltningskapital	89 117	76 111	17,1
Brutto utlån til kunder	86 178	74 486	15,7
Gjeld til kredittinstitusjoner	67 961	57 101	19,0
Innlån og gjeld til kunder	2 877	3 470	-17,1
Brutto misligholdte lån	1 658	1 588	4,4
i prosent av brutto utlån	1,92	2,13	
Netto misligholdte lån	1 056	954	10,7
i prosent av brutto utlån	1,23	1,28	
Tapsavsetninger	1 097	1 238	-11,4
i prosent av brutto utlån	1,27	1,66	

Soliditet

Finansieringsselskapene hadde ved utgangen av 1. halvår 2005 en kjernekapitaldekning på 9,3 prosent, en økning på 0,2 prosentpoeng fra samme periode i fjor. Kjernekapitaldekningen ble redusert for 14 selskaper sammenlignet 1. halvår 2004.

Tabell 5.1.3 Kapitaldekningstall (prosent og mill. kr) for finansieringsselskapene totalt

	30.06.2005	31.12.2004	30.06.2004
Kjernekapitalprosent	9,3	9,6	9,1
Kapitaldekningsprosent	10,8	11,3	10,8
Kjernekapital	7 834	7 204	6 762
Tilleggskapital	1 305	1 287	1 313
Netto ansvarlig kapital	9 136	8 488	8 074
Beregningsgrunnlag	84 645	74 862	74 718

* foreløpige tall fra kapitaldekningsoppgaven (rapport 800)

Utenlandske filialer i Norge

De utenlandske filialene i Norge har omlag 26 prosent av finansieringsselskapenes totale forvaltningskapital. Foreløpige tall fra finansdatabasen viste en nedgang i resultat før skatt med 0,13 prosentpoeng fra 1. halvår 2004. Dette skyldtes en reduksjon i nivået på netto renteinntekter samt lavere inntekter fra verdipapirer. I tillegg har det vært en økning i lønns- og administrasjonskostnader. De bokførte tapene var klart lavere enn i 1. halvår i fjor. Resultatet er bedre enn i norske selskaper, blant annet fordi innslaget av selskaper som driver med forbruksfinansiering er større.

Tabell 5.1.4 Resultatposter for utenlandske filialer i Norge

	1. halvår 2005		1. halvår 2004	
	mill. kroner	prosent av GFK	mill. kroner	prosent av GFK
Nettorenter	758	5,12	685	5,44
Andre inntekter	125	0,84	154	1,22
herav kursgevinster	-9	-0,06	-44	-0,35
Andre kostnader	440	2,97	346	2,75
herav lønn og adm.kost.	297	2,01	229	1,82
Driftsres. før tap	443	2,99	493	3,91
Bokførte tap	46	0,31	139	1,10
Resultat ord. drift	397	2,68	354	2,81

Samlet utlånsvekst for filialene utgjorde 12,7 prosent ved utgangen av halvåret. Ved utgangen av 1. kvartal var tolv månedersveksten 18,4 prosent. Den modererte veksten skyldes reduserte utlån i ett enkelt selskap fra 1. til 2. kvartal. Utlånsveksten varierer ellers mye fra filial til filial.

Tabell 5.1.5 Balanseposter for utenlandske filialer i Norge

	30.06.2005	30.06.2004	% vekst
Forvaltningskapital	30 509	26 990	13,0
Brutto utlån til kunder	28 652	25 427	12,7
Gjeld til kredittinstitusjoner	19 143	17 135	11,7
Innlån og gjeld til kunder	7 258	6 079	19,4
Brutto misligholdte lån	1 104	1 143	-3,4
i prosent av brutto utlån	3,85	4,49	
Netto misligholdte lån	966	915	5,6
i prosent av brutto utlån	3,37	3,60	
Tapsavsetninger	257	529	-105,8
i prosent av brutto utlån	0,90	2,08	

Misligholdet i utenlandske filialer er gjennomgående høyere enn i norske selskaper, men det har også for denne gruppen vært en reduksjon i nivået på misligholdte lån.

Forbrukslån

Det blir gjort en kvartalsvis kartlegging av et utvalg selskaper som hovedsakelig driver med forbruksfinansiering. Forbrukslån omfatter her både kortbaserte utlån og andre forbrukslån uten sikkerhet.

Utvalget består av 10 selskaper, hvorav en bank. Bankia Bank yter hovedsakelig forbrukslån og er derfor tatt med. DnB NOR Kort som inngår i utvalget omfatter Cresco og DnB Kort. Det er 7 finansieringsselskaper som inngår i utvalget, og disse hadde om lag 1/3 av finansieringsselskapenes utlån til lønnstakere og ca. 12 prosent av finansieringsselskapenes totale utlån ved utgangen av 1. halvår 2005.

Det har vært forholdsvis høy utlånsvekst i flere av selskapene i utvalget de siste årene. Ved utgangen av 1. halvår 2005 hadde selskapene en samlet årsvekst på 13,0 prosent, mens veksten var 10,2 prosent ved utgangen av forrige kvartal. Den lave veksten i 2003 og 2004 var påvirket av at reduserte utlån i enkeltelskap i denne perioden. Samlet vekst i dette utvalget er fortsatt lavere enn total utlånsvekst for alle finansieringsselskapene.

*Tabell 5.1.6 Utviklingen i forbrukslån i et utvalg selskaper**

	2001	2002	2003	2004	1. halvår 2004	1. halvår 2005
Forbrukslån (mill. kr)	16 755	19 381	20 816	22 823	21 619	24 419
Vekst % (12 mnd.)	27,3	15,7	7,4	9,6	6,3	13,0
Bokførte tap (mill. kr)	277	511	574	398	240	200
Tap i % av forbrukslån	1,7	2,6	2,8	1,7	2,2	1,6
Nettorente i % av GFK	8,2	8,4	10,1	12,0	11,9	11,7
Resultat ord. drift i % av GFK	4,2	4,0	4,9	7,7	7,2	7,1
Netto misligholdte lån (mill. kr)	1 013	1 338	1 473	1 500	1 444	1 503
Mislighold i % av forbrukslån	6,0	6,9	7,1	6,6	6,7	6,2

**GE Money Bank, Enter Card, Finaref, Ikano Finans, Citifinancial Europe (Citibank), Europay Norge, Diners Club Norge, Bankia Bank, DnB NOR Kort (Cresco og DnB Kort).*

Bokførte tap og misligholdte lån for dette utvalget samlet ligger på et høyere nivå enn for finansieringsselskaper generelt. Netto misligholdte lån utgjorde 6,2 prosent av forbrukslån ved utgangen av juni 2005. Det var imidlertid en reduksjon i både tap og mislighold målt i prosent av forbrukslån sammenlignet med 1. halvår 2004. Det er forholdsvis stor variasjon mellom de ulike selskapene i utvalget. Selskapene samlet har høy nettorente i forhold til andre selskaper (11,7 prosent av GFK). Resultat av ordinær drift ligger også høyere enn for andre selskaper, og utgjorde 7,1 prosent av GFK i 1. halvår 2005.

5.2 Kredittforetak

Foreløpige resultat- og balansetall omfatter alle (11) norske kredittforetak. Fiskerikreditt ble avvirket 16. juni 2005.

Resultat

Nettorenten ble redusert med 0,09 prosentpoeng sammenlignet med 1. halvår 2004. Nivået på andre inntekter var noe lavere enn for samme periode i fjor. Dette skyldtes en nedgang i kursgevinster på verdipapirer.

Tabell 5.2.1 Resultatposter

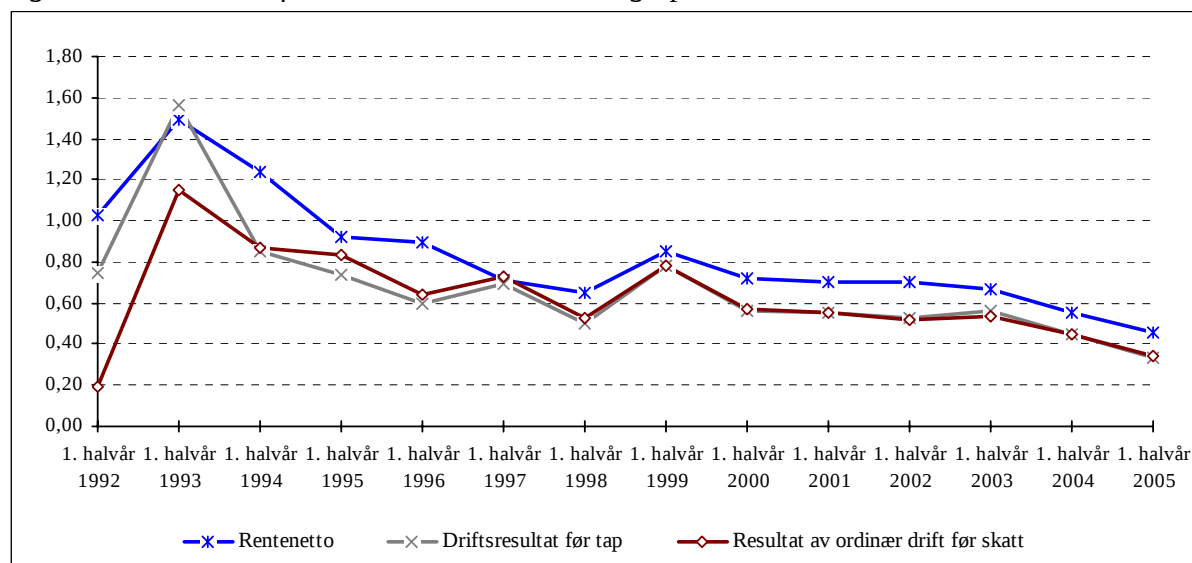
	1. halvår 2005		1. halvår 2004	
	mill. kroner	prosent av GFK	mill. kroner	prosent av GFK
Nettorenter	851	0,46	907	0,55
Andre inntekter	1	0,00	29	0,02
herav kursgevinster	17	0,01	42	0,02
Andre kostnader	239	0,13	199	0,12
herav lønn og adm.kost.	189	0,10	168	0,10
Driftsres. før tap	613	0,33	737	0,45
Bokførte tap	-16	-0,01	-2	0,00
Resultat ord. drift	629	0,34	739	0,45
<i>EK-avkastning*</i>		7,3		8,7

*Resultat ord. drift e. skatt i % av gj.sn. egenkapital

I 1. halvår 2005 var det netto inntektsføring av tidligere tap på 16 mill. kroner, mens det var tilbakeføringer på 2 mill. kroner i 1. halvår 2004.

Resultat av ordinær drift var på 629 mill. kroner som utgjorde 0,34 prosent av GFK. Målt i prosent av GFK var resultatet 0,11 prosentpoeng svakere enn for samme periode i fjor. Egenkapitalavkastningen var 7,3 prosent, 1,4 prosentpoeng lavere enn i 1. halvår 2004.

Figur 5.2.1 Kredittforetakenes resultatutvikling i prosent av GFK

Balanse

Kredittforetakenes utlån til kunder økte med 11,3 prosent det siste året. Ved utgangen av første kvartal var tolv månedersveksten 12,4 prosent. Nivået på misligholdte lån er fortsatt lavt i kredittforetakene.

Tabell 5.2.2 Balanseposter (prosent og mill. kroner)

	30.06.2005	30.06.2004	% vekst
Forvaltningskapital	383 772	339 521	13,0
Brutto utlån til kunder	249 228	223 909	11,3
Gjeld til kredittinstitusjoner	119 110	107 294	10,5
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	242 625	211 313	14,8
Brutto misligholdte lån	307	378	-18,8
i prosent av brutto utlån	0,12	0,17	
Netto misligholdte lån	301	324	-7,1
i prosent av brutto utlån	0,12	0,14	
Tapsavsetninger	255	288	-11,3
i prosent av brutto utlån	0,10	0,13	

Soliditet

Kredittforetakene hadde en kjernekapitaldekning på 9,3 prosent, en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra 1. halvår 2004. Beregningsgrunnlaget økte med 7,4 prosent i samme tidsrom. Kjernekapitaldekningen ble redusert for 4 av kredittforetakene sammenlignet med 1. halvår 2004.

Tabell 5.2.3 Kapitaldekningstall (prosent og mill. kr) for kredittforetakene totalt

	30.06.2005	31.12.2004	30.06.2004
Kjernekapitalprosent	9,3	9,3	9,5
Kapitaldekningsprosent	12,2	12,3	12,3
Kjernekapital	13 268	12 763	12 611
Tilleggskapital	4 112	4 089	3 739
Netto ansvarlig kapital	17 359	16 831	16 327
Beregningsgrunnlag	142 783	137 292	133 004

*foreløpige tall fra kapitaldekningsoppgaven (rapport 800)

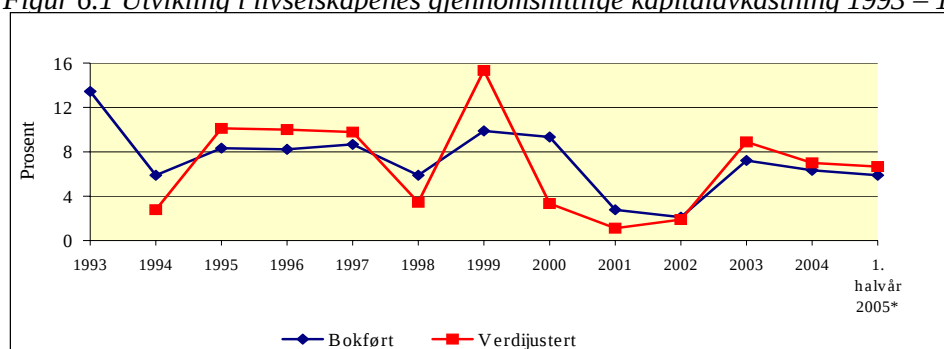
6 LIVSFORSIKRINGSSELSKAPER

Ved utgangen av første halvår 2005 var det seks tradisjonelle livselskaper og fem selskaper med konsesjon til å drive livsforsikring med investeringsvalg. Resultatgjennomgangen nedenfor omfatter samtlige tradisjonelle livselskaper. Livsforsikring med investeringsvalg vil bli omtalt i eget avsnitt.

Kapitalavkastning

Selskapenes verdijusterte kapitalavkastning for 1. halvår 2005 lå i gjennomsnitt på 6,7 prosent (annualisert), mot 7,0 prosent i 2004. Bokført kapitalavkastning var på 5,9 prosent (annualisert), mot 6,4 prosent i 2004. Figur 6.1 nedenfor viser utviklingen i selskapenes avkastning på finansielle eiendeler fra 1993 til 1. halvår 2005.

Figur 6.1 Utvikling i livselskapenes gjennomsnittlige kapitalavkastning 1993 – 1. halvår 2005

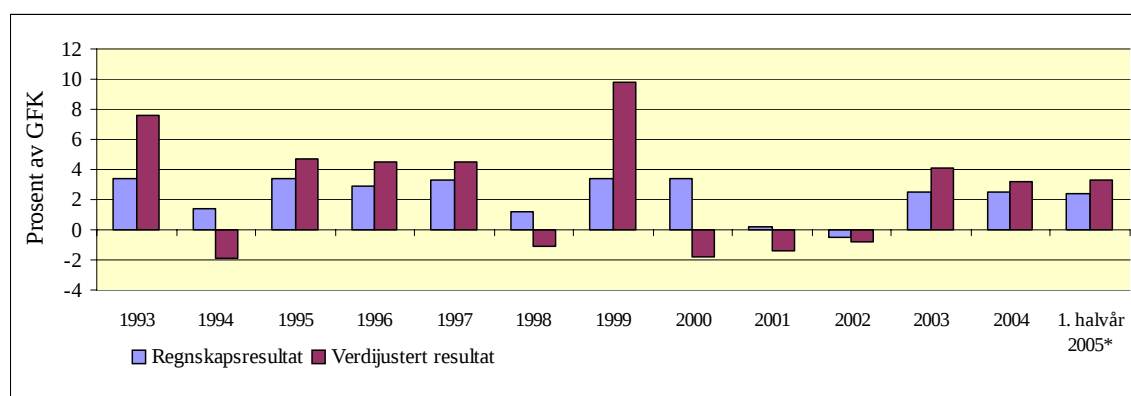
* annualiserte prosent

Resultat

Alle selskapene rapporterte et positivt resultat for 1. halvår 2005. Samlet hadde selskapene et resultat før tildeling til kunder og skatt på 6,4 mrd. kroner, eller 2,4 prosent (annualisert) av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK). Til sammenligning var resultat før tildeling til kunder og skatt i 1. halvår 2004 på 6,3 mrd. kroner, eller 2,7 prosent (annualisert) av GFK.

Selskapenes verdijusterte resultat før tildeling til kunder og skatt inkluderer endringer i kursreguleringsfondet, og var i 1. halvår 2005 på 8,8 mrd. kroner (3,3 prosent annualisert av GFK). Til sammenligning var verdijustert resultat i 1. halvår 2004 på 6,4 mrd. kroner (2,7 prosent annualisert av GFK). Selskapene har til sammen ført 2,4 mrd. kroner til kursreguleringsfond i regnskapet for 1. halvår 2005, mot 0,1 mrd. kroner i samme periode året før.

Figur 6.2 Utviklingen i livselskapenes resultater 1993 – 1. halvår 2005

Tabell 6.1 Utvalgte resultatposter (annualiserte prosenter)

Mill. kroner	30.06.2005	% GFK	30.06.2004	% GFK
Premieinntekter	31 903	12,2	26 862	11,4
herav overføring av premiereserve mv. fra andre	4 844	1,8	5 489	2,3
Netto inntekter fra finansielle eiendeler (ekskl. adm. kostnader)	17 660	6,7	14 744	6,3
herav netto gevinst ved realisasjon	3 275	1,3	3 192	1,4
Erstatninger	16 227	6,2	16 799	7,1
herav overføring av premiereserve mv. til andre	3 689	1,4	5 836	2,5
Endringer forsikringsmessige avsetninger (inkl. garantert minsteavkastning, ekskl. nye tilleggsavsetninger)	21 993	8,4	16 308	6,9
Forsikringsrelaterte driftskostnader og administrasjonskostnader	2 431	0,9	1 947	0,8
Fra tilleggsavsetninger i forsikringsfondet til dekning av renteundersk.	0	0,0	0	0,0
Andre inntekter/kostnader	-161	-0,1	-167	-0,1
Resultat før tildeling til kunder og skatt	6 395	2,4	6 314	2,7
Endring i kursreguleringsfond	2 356	0,9	68	0,0
Verdijustert resultat før tildeling til kunder og skatt	8 751	3,3	6 383	2,7
Nye tilleggsavsetninger	0	0,0	0	0,0
Midler tilført forsikringkunder	4 383	1,7	4 536	1,9
Skattekostnad	13	0,0	217	0,1
Overskudd	2 000	0,8	1 562	0,7

Samlede premieinntekter var i 1. halvår 2005 på 27,1 mrd. kroner, mot 21,4 mrd. kroner i 1. halvår 2004, hvilket svarer til en økning på 27 prosent. Tallene er korrigert for effekten av flytting av ordninger som medfører at hele premiereserven føres som premieinntekt i mottagende selskap. Det er imidlertid store variasjoner selskapene i mellom.

Overføring av premiereserve til og fra andre livselskaper og pensjonskasser viste at livselskapene i 1. halvår 2005 hadde en svak netto tilflytting (fra pensjonskassene) på 0,2 prosent av livselskapenes samlede GFK, mot en netto fraflytting i 1. halvår 2004 på 0,1 prosent.

Netto inntekt på finansielle eiendeler var i 1. halvår 2005 på 17,7 mrd. kroner, eller 6,7 prosent (annualisert) av selskapenes GFK, mot 14,7 mrd. kroner, eller 6,3 prosent (annualisert) i 1. halvår 2004. Netto gevinst ved realisasjon av finansielle eiendeler var på 3,3 mrd. kroner, mot 3,2 mrd. kroner i 1. halvår 2004. Av dette var 2,3 mrd. kroner knyttet til aksjer, og 0,6 mrd. kroner knyttet til obligasjoner. Tilsvarende var 2,2 mrd. kroner knyttet til aksjer i 1. halvår 2004, og 0,8 mrd. kroner knyttet til obligasjoner.

Ikke-kursavhengige finansinntekter var i 1. halvår 2005 på 11,8 mrd. kroner, en nedgang på drøyt en prosent fra 1. halvår 2004. Ikke-kursavhengige finansinntekter i 1. halvår 2005 utgjorde 43 prosent av selskapenes samlede inntekter fra finansielle eiendeler, og skriver seg i hovedsak fra obligasjonsbeholdningen.

Livselskapene utbetalte erstatninger i 1. halvår 2005 for i alt 16,2 mrd. kroner, mot 16,8 mrd. kroner i 1. halvår 2004. Inkludert i disse størrelsene er endringer i erstatningsavsetninger som følge av overføring av premiereserve mv. til andre forsikringsselskaper og pensjonskasser ved flytting av forsikringskontrakter. Livselskapenes erstatninger, eksklusive overføring av premiereserve, var på 12,5 mrd. kroner, mot 11,0 mrd. kroner i 1. halvår 2004. Livselskapenes samlede endringer i de forsikringsmessige avsetninger utgjorde 22 mrd. kroner i 1. halvår 2005, mot 16 mrd. kroner i 1. halvår 2004. Med forsikringsmessige avsetninger menes midler avsatt til dekning av selskapenes forpliktelser etter livsforsikringskontraktene, inkludert avsetninger til dekning av tilleggsytelser ut over kontraktsforpliktelsene (forsikringsvirksomhetsloven § 8-2), samt avsetninger til sikkerhetsfond.

Livselskapenes samlede driftskostnader utgjorde 2,4 mrd. kroner i 1. halvår 2005. Driftskostnadene som andel av gjennomsnittlig forvaltningskapital har ligget flatt på i underkant av 1 prosent siden 2001, og omfatter så vel de forsikringsrelaterte driftskostnader til salg og administrasjon, som administrasjonskostnader tilknyttet finansielle eiendeler.

Balanse

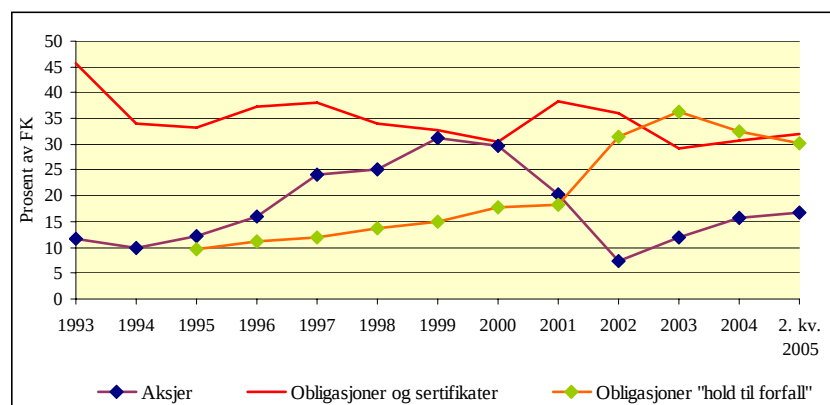
Livselskapenes forvaltningskapital utgjorde 538 mrd. kroner ved utgangen av 1. halvår 2005, en økning på 6 prosent fra utgangen av 2004.

Utviklingen i sentrale balanseposter er gjengitt i tabell 6.2 nedenfor. Selskapenes beholdning av aksjer og andeler holdt som omløpsmidler har fortsatt å øke i 1. halvår 2005. Beholdningen av anleggsobligasjoner, regnskapsmessig klassifisert som "hold til forfall", har avtatt noe, mens beholdningen av omløpsobligasjoner og sertifikater har økt. Andelen i utlån var tilnærmet uendret gjennom 1. halvår.

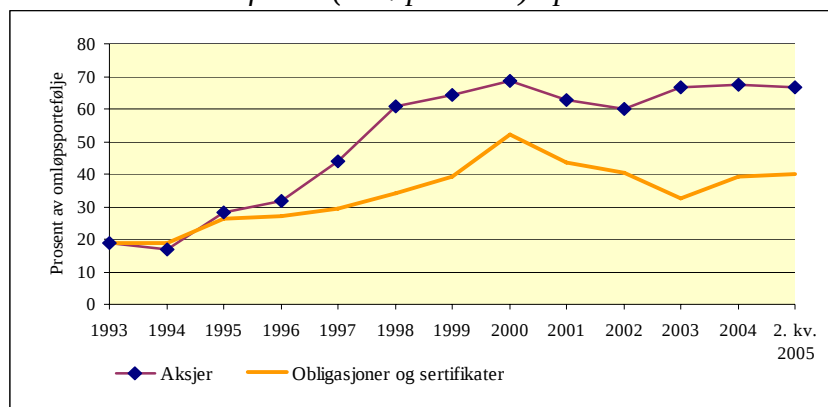
Tabell 6.2 Utvalgte balanseposter

	30.06.2005		31.12.2004		%vis vekst
	mill. kr	% av FK	mill. kr	% av FK	
Bygninger og faste eiendommer	51 311	9,5	50 434	9,9	1,7
Investeringer til varig eie m.m	184 359	34,3	187 154	36,7	-1,5
herav obligasjoner som holdes til forfall	162 327	30,2	165 405	32,5	-1,9
herav utlån	18 454	3,4	18 759	3,7	-1,6
Andre finansielle eiendeler	284 886	53,0	245 369	48,2	16,1
herav aksjer og andeler	89 984	16,7	79 812	15,7	12,7
herav obligasjoner	132 490	24,6	121 896	23,9	8,7
herav sertifikater	39 260	7,3	33 895	6,7	15,8
Forvaltningskapital	537 738	100,0	509 318	100,0	5,6
Kursreguleringsfond	12 854	2,4	10 498	2,1	22,4
Forsikringsmessige avsetninger	488 625	90,9	464 255	91,2	5,2
Tilleggsavsetninger	10 852	2,0	10 916	2,1	-0,6
Ansvarlig kapital	27 779	5,2	46 753	9,2	-40,6

Figur 6.3 Utviklingen i livselskapenes beholdning av aksjer og obligasjoner/sertifikater (omløpsmidler), samt obligasjoner klassifisert som "hold til forfall" i perioden 1993 – 2. kvartal 2005

Figur 6.4 Utviklingen i livselskapenes utenlandsandeler av aksjer og obligasjoner/sertifikater(omløpsmidler) i perioden 1993 – 2. kvartal 2005

Selskapenes beholdning av omløpsaksjer utgjorde 16,7 prosent av samlet forvaltningskapital ved utgangen av 1. halvår 2005, en økning på ett prosentpoeng siden årsskiftet. Utenlandsandelen har ligget flatt på 67 prosent av aksjebeholdningen.

Beholdningen av sertifikater har i løpet av 1. halvår 2005 økt med 16 prosent til 39 mrd. kroner (7,3 prosent av forvaltningskapitalen). Beholdningen av obligasjoner holdt som omløpsmidler har i samme periode steget med 9 prosent. Relativt til forvaltningskapitalen har andelen steget med ett prosentpoeng og utgjorde 25 prosent ved utgangen halvåret. Andelen av omløpsobligasjoner og sertifikater holdt i utenlandske papirer var ved utgangen av 1. halvår 2005 på 40 prosent, mot 39 prosent ved årsskiftet.

Beholdningen av obligasjoner regnskapsmessig klassifisert som "hold til forfall" har sunket siden utgangen av 2004. Selskapene hadde ved utgangen av 1. halvår 2005 en samlet beholdning av slike obligasjoner på 162 mrd. kroner, eller 30,2 prosent av selskapenes samlede forvaltningskapital. Dette er en nedgang på 3 mrd. kroner, eller 3,2 prosentpoeng relativt til forvaltningskapitalen. Gjennomsnittlig rente på livselskapenes "hold til forfall" portefølje er 5,6 prosent, og om lag to tredjedeler har forfall etter 2008. Den delen av porteføljen som har forfall etter 2007 har en gjennomsnittrente på 5,3 prosent. Beholdningen av "hold til forfall" obligasjoner har en utenlandsandel på 48 prosent.

Tabell 6.3 Beholdning pr. 30.06.2005 av obligasjoner klassifisert som hold til forfall; etter forfallstidspunkt

Forfallstidspunkt		Norske	Utenlandske	Totalt
Forfall i 2005	Prosent av FK	0,9 %	0,6 %	1,5 %
	Gjennomsnittrente ¹⁾	7,3 %	8,1 %	7,6 %
Forfall i 2006	Prosent av FK	1,0 %	1,6 %	2,6 %
	Gjennomsnittrente ¹⁾	6,1 %	6,2 %	6,2 %
Forfall i 2007	Prosent av FK	1,9 %	1,1 %	2,9 %
	Gjennomsnittrente ¹⁾	5,7 %	5,8 %	5,7 %
Forfall i 2008	Prosent av FK	1,9 %	1,1 %	3,0 %
	Gjennomsnittrente ¹⁾	5,8 %	5,2 %	5,6 %
Forfall etter 2008	Prosent av FK	10,1 %	10,0 %	20,2 %
	Gjennomsnittrente ¹⁾	5,5 %	5,2 %	5,3 %
Sum obligasjoner til forfall	Prosent av FK	15,8 %	14,4 %	30,2 %
	Gjennomsnittrente ¹⁾	5,7 %	5,5 %	5,6 %

¹⁾ Med gjennomsnittrente menes resultatført renteinntekt i prosent av beholdningen med forfall i den aktuelle perioden. Alle tall i NOK

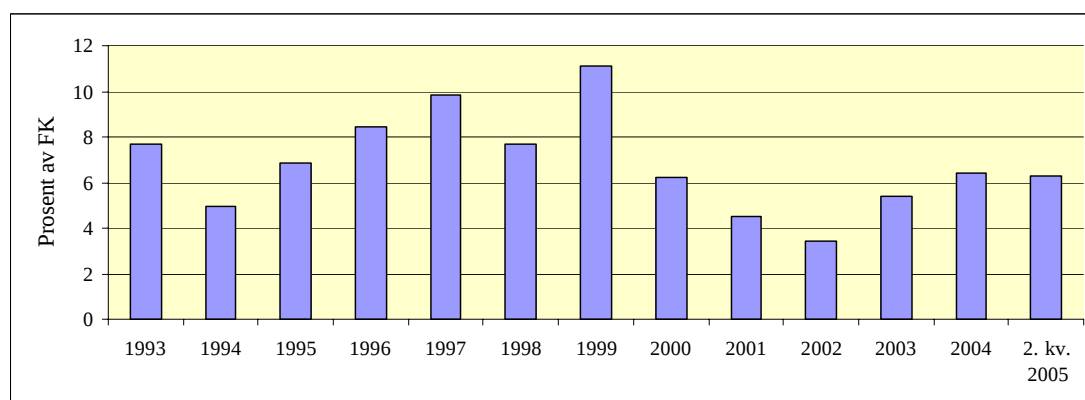
Soliditet

Ved utgangen av 1. halvår 2005 hadde livselskapene i gjennomsnitt en kapitaldekning på 12,9 prosent, og samtlige livselskaper tilfredsstilte kapitaldekningskravet på 8 prosent. Ved utgangen av 2004 var gjennomsnittlig kapitaldekning på 14,4 prosent for selskapene samlet.

Selskapene har rapportert en marginal nedgang i bufferkapitalen målt som andel av forvaltningskapitalen, gjennom 1. halvår 2005. Ved utgangen av halvåret ble bufferkapitalen, bestående av overskytende kjernekapital, tilleggsavsetninger begrenset oppad til ett års rentegaranti og kursreguleringsfond, målt til 33,9 mrd. kroner eller 6,3 prosent av selskapenes forvaltningskapital, mot 32,6 mrd. kroner eller 6,4 prosent ved årsskiftet. Sammenlignet med utgangen av 1. kvartal er imidlertid bufferkapitalen styrket med 0,3 prosentpoeng.

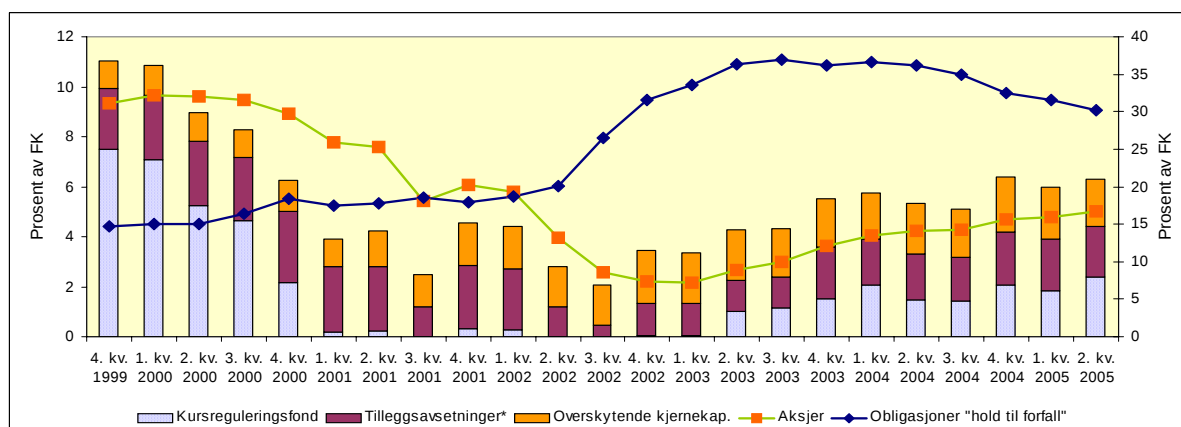
Overskytende kjernekapital er her beregnet i henhold til BIS-kravet. Balansestrukturen i det enkelte selskap avgjør hvorvidt det er BIS-regelverket eller solvensregelverket som stiller det strengeste kravet til kjernekapital. Tall for solvensmarginkrav og solvensmarginkapital innhentes på årsbasis. Overskytende kjernekapital ved utgangen av 1. halvår 2005, beregnet på bakgrunn av BIS-kravet, kan derfor være noe for høy. Figur 6.5 nedenfor viser utviklingen i selskapenes samlede bufferkapital i prosent av forvaltningskapitalen i perioden fra 1993 til 30.06.2005.

Figur 6.5 Utviklingen i livselskapenes bufferkapital (% av FK)

Av bufferkapitalens tre elementer er tilleggsavsetninger i sin helhet kundemidler, mens kursreguleringsfondet kun delvis er kundemidler. Figur 6.6 nedenfor viser utviklingen og sammensetningen av livselskapenes bufferkapital i perioden fra 1999 til 30.06.2005.

Figur 6.6 Bufferkapital, aksjeandel og "hold til forfall"-obligasjoner i perioden 1999 – 2. kvartal 2005

*Her medregnes tilleggsavsetninger begrenset oppad til årets renteforpliktelse.

LIVSFORSIKRING MED INVESTERINGSVALG

Ved utgangen av 1. halvår 2005 var det i alt fem selskaper med konsesjon til å tilby livsforsikring med investeringsvalg (unit linked).

Resultat

Alle fondsforsikringsselskapene viste negative resultater for 1. halvår 2005. Resultatet samlet sett ble på -15 mill. kroner, mot -18 mill. kroner i 1. halvår 2004. Samlede premieinntekter var på 2 151 mill. kroner, mot 2 774 mill. kroner i 1. halvår 2004, og premieinntektene som andel av gjennomsnittlig forvaltningskapital viser en markert nedgang.

Tabell 6.4 Utvalgte resultatposter (annualiserte prosenter) - fondsforsikring

	1. halvår 2005		1. halvår 2004	
	mill. kr	% GFK	mill. kr	% GFK
Premieinntekter	2 151	17,8	2 774	27,9
Inntekter fra finansielle eiendeler	43	0,4	39	0,4
Urealiserte gevinster på livsforsikring knyttet til investeringsavtaler	1 499	12,4	727	7,3
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-265	-2,2	-257	-2,6
Kostnader i tilknytning til finansielle eiendeler	-31	-0,3	-19	-0,2
Urealiserte tap på livsforsikring knyttet til investeringsavtaler	-5	0,0	-2	0,0
Overskudd	-15	-0,1	-18	-0,2

Balanse

Samlet forvaltningskapital ved utgangen av 1. halvår 2005 var på 25 642 mill. kroner, 13 prosent høyere enn ved utgangen av 2004. Fondsforsikringsselskapet Vital Link AS er fremdeles størst blant de norske aktørene med en markedsandel på 44 prosent (målt etter FK). Ved beregning av markedsandelene er det kun tatt hensyn til de norske fondsforsikringsselskapene, noe som ikke gir et fullstendig bilde av konkurransen i det norske unit linked-markedet. Skandia Life, Handelsbanken Liv med flere er også aktive i dette markedet.

Av den samlede forvaltningskapitalen var 49 prosent plassert i aksjer og andeler, mot 51 prosent ved utgangen av 2004. Plasseringer i obligasjoner og sertifikater har falt noe gjennom 1. halvår 2005, og viste en andel på 20 prosent. Fondsforsikringsselskapene hadde ved utgangen av 1. halvår 2005 i gjennomsnitt en kapitaldekning på 13,3 prosent, mot 15,1 prosent ved årsskiftet. Samtlige selskaper tilfredsstilte kapitaldekningskravet på 8 prosent.

Tabell 6.5 Utvalgte balanseposter – fondsforsikring

	30.06.2005		31.12.2004		% -vis vekst
	mill. kr	% FK	mill. kr	% FK	
Aksjer og andeler i aksjefond	12 644	49	11 497	51	10,0
Obligasjoner og andeler i obligasjonsfond	2 085	8	1 783	8	16,9
Sertifikater og andeler i pengemarkedsfond	3 113	12	3 403	15	-8,5
Bankinnskudd	2 830	11	2 596	11	9,0
Forvaltningskapital	25 642	100	22 614	100	13,4
Kapitaldekningsprosent	13,3		15,1		-11,6
Ansvarlig kapital	594		558		6,6

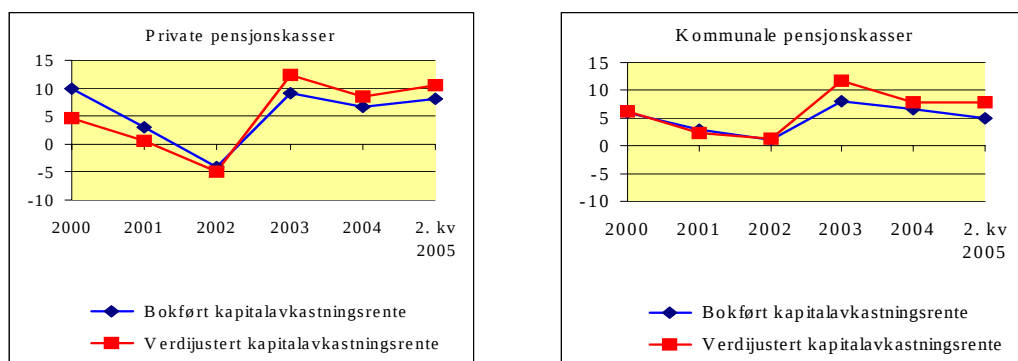
7. PENSJONSKASSER

Resultatgjennomgangen nedenfor omfatter pensjonskasser med en forvaltningskapital større enn 1 mrd. kroner ved utgangen av 2004. Utvalget består av 15 private og 11 kommunale pensjonskasser, og disse står for ca 75 prosent av pensjonskassenes samlede forvaltningskapital.

Kapitalavkastning

Pensjonskassenes samlede bokførte kapitalavkastning var for 1. halvår 2005 på 7,1 prosent, (annualisert) mot en bokført avkastning i 2004 på 6,6 prosent. Verdijustert kapitalavkastning ble på 9,8 prosent (annualisert), mot 8,2 prosent året før. Til sammenligning har livsforsikringsselskapene rapportert en verdijustert kapitalavkastning for 1. halvår 2005 på 6,7 prosent. De private pensjonskassene i utvalget oppnådde en verdijustert avkastning på 10,2 prosent i 1. halvår 2005, mens de kommunale pensjonskassene i utvalget oppnådde en verdijustert kapitalavkastning på 7,8 prosent. Forklaringen til dette ligger i kassenes aktivastruktur, der de private pensjonskassene har en vesentlig større eksponering i aksjemarkedene. Figur 7.1 nedenfor viser utviklingen i kapitalavkastning fra 2000 til 1. halvår 2005 for de private og de kommunale pensjonskassene.

Figur 7.1: Kapitalavkastningen i et utvalg pensjonskasser 2000 – 1. halvår 2005

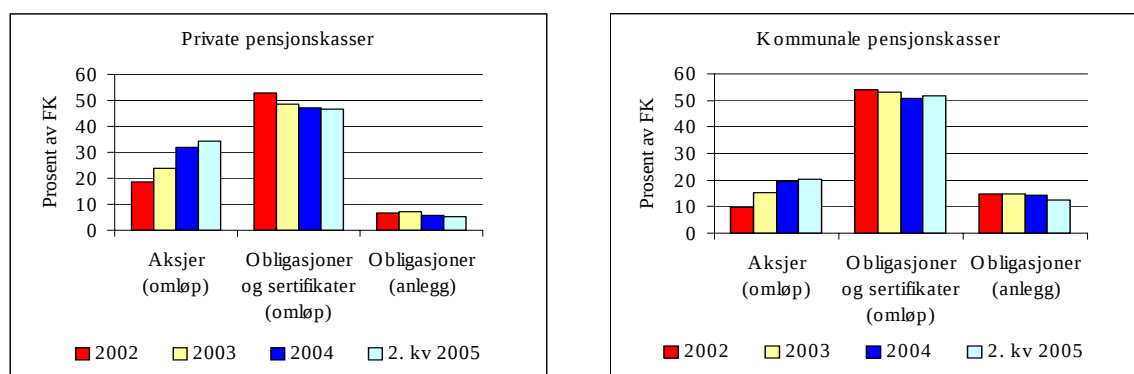

Balanse

Pensjonskassene i utvalget hadde ved utgangen av 1. halvår 2005 en samlet forvaltningskapital på 94,1 mrd. kroner, hvilket er en vekst på 6 prosent siden utgangen av 2004.

Sammenlignet med livsforsikringsselskapene har pensjonskassene en høyere eksponering i aksjemarkedene. Ved utgangen av 1. halvår hadde pensjonskassene samlet en aksjeandel på 30 prosent av forvaltningskapitalen, mens livsselskapenes beholdning utgjorde i underkant av 17 prosent. De private pensjonskassene har økt aksjeandelen gjennom 1. halvår 2005 med 2 prosentpoeng, og hadde ved utgangen av halvåret en aksjeandel på 34 prosent av forvaltningskapitalen. De kommunale kassene hadde en aksjeandel på 21 prosent, en økning på ett prosentpoeng siden årsskiftet.

Figur 7.2: Utvalgte balanseposter i et utvalg pensjonskasser 2002- 2. kvartal 2005

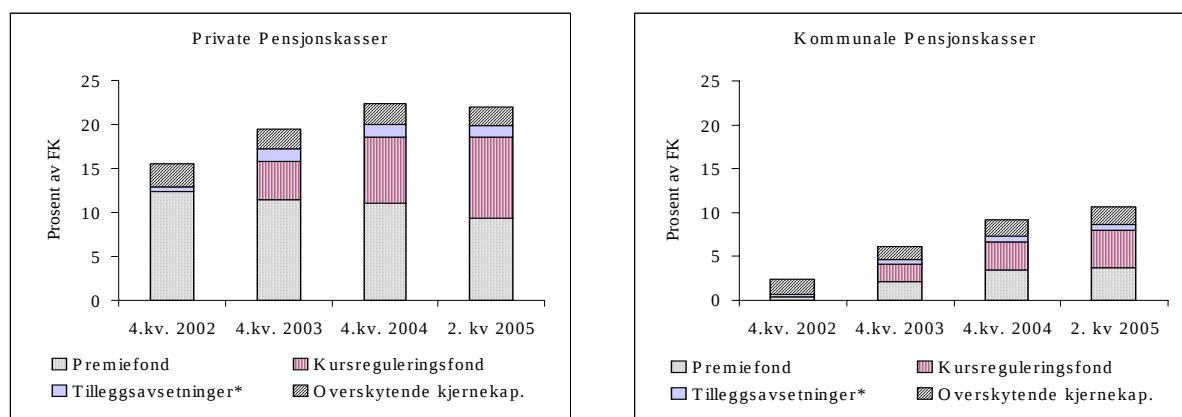
Pensjonskassene sitter med en relativt stor andel utenlandske aksjer, men likevel vesentlig lavere enn livsforsikringsselskapene. De private pensjonskassene hadde ved utgangen av 1. halvår 2005 en utenlandsandel på 41 prosent av omløpsporteføljen, mot 46 prosent ved årsskiftet. De kommunale pensjonskassene rapporterte en utenlandsandel av aksjeporteføljen på 50 prosent, mot 49 prosent ved utgangen av 2004.

Soliditet

Ved utgangen av 1. halvår 2005 hadde pensjonskassene i gjennomsnitt en kapitaldekning på 13 prosent, mot 12 prosent ved årsskiftet. Samtlige pensjonskasser i utvalget tilfredsstilte kapitaldekningskravet på 8 prosent.

Pensjonskassenes samlede bufferkapital var tilnærmet uendret sammenlignet med utgangen av 2004. Bufferkapitalen, bestående av premiefond, overskytende kjernekapital, tilleggsavsetninger begrenset oppad til ett års rentegaranti og kursreguleringsfond, var på 17,6 mrd. kroner eller 18,7 prosent av kassenes forvaltningskapital ved utgangen av 1. halvår 2005, mot 18,5 prosent ved årsskiftet. Det er imidlertid en viss forskjell mellom de private kassene og de kommunale kassene i utvalget. De private pensjonskassene hadde en bufferkapital på 14,6 mrd. kroner eller 22,0 prosent av FK. De kommunale kassene hadde en bufferkapital på 2,9 mrd. kroner eller 10,6 prosent av FK. Ser man bort fra premiefond, utgjorde bufferkapitalen for pensjonskassene samlet sett 10,9 prosent av forvaltningskapitalen. Til sammenligning har livsforsikringsselskapene rapportert en bufferkapital ved utgangen av halvåret på 6,3 prosent av FK. Figur 8.3 nedenfor viser utviklingen i kassenes samlede bufferkapital i prosent av forvaltningskapitalen ved utgangen av 2002 til utgangen av 1. halvår 2005 for de private og de kommunale pensjonskassene.

Figur 7.3 Utvikling i pensjonskassenes bufferkapital

*Her medregnes tilleggsavsetninger begrenset oppad til årets renteforpliktelse, fratrukket tilleggsavsetninger som er benyttet i beregning av kjernekapital

8. SKADEFORSIKRINGSSELSKAPER

Utvalget består av 43 selskaper som har levert nøkkeltall pr. 2. kvartal 2005. Utenlandske filialer i Norge er ikke inkludert.

Tabellen under viser markedsandeler for ulike grupper selskaper, basert på forfalt bruttopremie og forvaltningskapital. I det norske skadeforsikringsmarkedet har filialer av utenlandske selskaper en betydelig posisjon. Den dominerende aktøren blant disse er den norske filialen til If, som er under tilsyn av den svenske Finansinspektionen.

Tabell 8.1 Markedsandeler for ulike grupper skadeselskaper

1. halvår 2005 (Tall i prosent)	Utenlandske filialer	Knyttet til konsern	Captives	Øvrige AS'er	Sjøforsikr.- selskaper	Øvrige gjensidige
Forfalt bruttopremie	25,4	51,5	5,9	6,4	3,5	1,2
Forvaltningskapital	19,6	50,6	13,1	5,0	2,9	1,3

Markedsandelene summerer seg ikke til 100 prosent fordi selskapene som ikke inngår i nøkkeltallsutvalget ikke er vist i tabellen.

Resultatutvikling i alle selskaper

Skadeselskapene samlet hadde i 1. halvår 2005 et resultat av ordinær virksomhet på hele 4 190 mill. kroner, mot et resultat på 1 526 mill. kroner i 1. halvår 2004. Resultatbedringen skyldes en sterk økning i netto finansinntekter og en betydelig økning av teknisk resultat. De samlede netto finansinntektene ble 3 214 mill. kroner i 1. halvår i år, mot 1 263 mill. kroner i 1. halvår i fjor. De høye finansinntektene skyldes i hovedsak en realisert gevinst på 1,3 mrd. kroner ved salg av aksjer klassifisert som anleggsmidler. Den sterke utviklingen på Oslo Børs og verdiøkning i obligasjonsbeholdningen som følge av nedgangen i lange renter har også bidratt til høye finansinntekter i 1. halvår. Teknisk regnskap viste et resultat på 1 827 mill. kroner i 1. halvår 2005, mot 1 094 mill. kroner i 1. halvår i fjor.

Tabell 8.2 Resultat i ulike grupper skadeforsikringsselskaper

(Tall i mill. kroner)		1. halvår 2005	1. halvår 2004
Knyttet til konsern	Teknisk resultat	1 467	905
	Resultat av ord. virksomhet	3 248	1 026
Captives	Teknisk resultat	257	173
	Resultat av ord. virksomhet	711	413
Øvrige AS'er	Teknisk resultat	96	4
	Resultat av ord. virksomhet	164	50
Sjøforsikringsselskaper	Teknisk resultat	-39	-1
	Resultat av ord. virksomhet	-15	-5
Øvrige gjensidige	Teknisk resultat	45	13
	Resultat av ord. virksomhet	84	42
Alle selskaper	Teknisk resultat	1 827	1 094
	Resultat av ord. virksomhet	4 190	1 526

I gruppen Knyttet til konsern er resultatene ikke-konsoliderte tall for et utvalg selskaper som avviker noe fra den senere omtalen av de største konsernene, slik at resultatene ikke vil være identiske.

En inndeling i ulike grupper selskaper viser at gruppen Sjøforsikringsselskaper var den eneste gruppen med negativt teknisk resultat og negativt resultat av ordinær virksomhet i 1. halvår

2005. Samtlige andre grupper hadde positive resultater, og bedre resultater enn i 1. halvår 2004.

Lønnsomheten av den forsikringsrelaterte virksomheten kan uttrykkes ved combined ratio, som er summen av erstatninger og forsikringsrelaterte driftskostnader for egen regning (f.e.r.) i prosent av premieinntekter f.e.r.

Combined ratio for alle selskapene var kun 87,5 i 1. halvår 2005, mot 91,1 i 1. halvår 2004. Skadeprosenten har falt med 3,3 prosentpoeng til 67,2, mens kostnadsprosenten har falt med 0,3 prosentpoeng til 20,3. Bedringen skyldes en fortsatt betydelig premievekst.

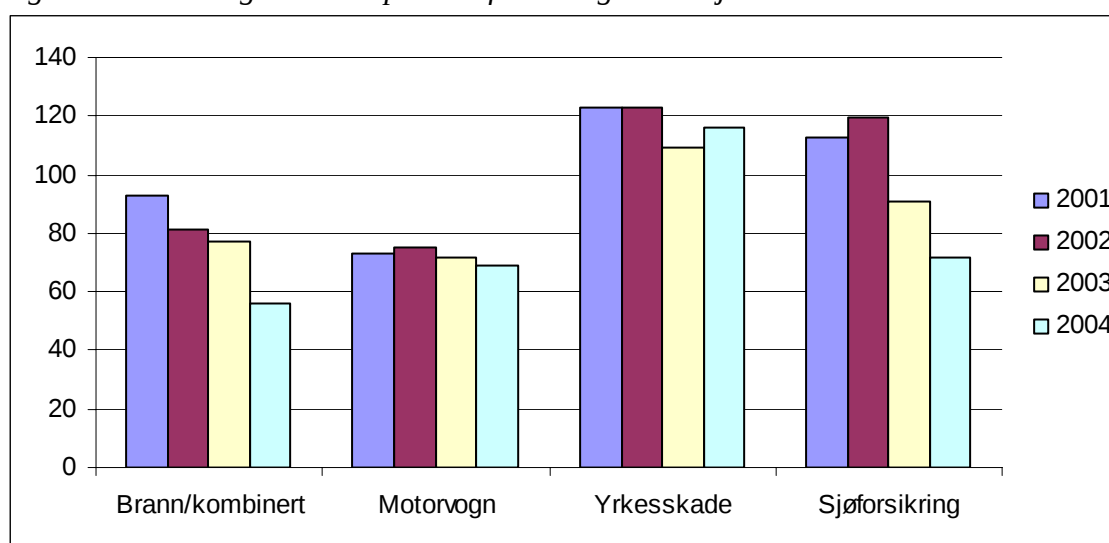
Tabell 8.3 Combined ratio i ulike grupper skadeforsikringsselskaper

(Tall i prosent)	Knyttet til konsern	Captives	Øvrige AS'er	Sjøforsikr.-selskaper	Øvrige gjensidige	Alle
1. halvår 2005	88,7	40,9	84,0	107,9	80,1	87,5
1. halvår 2004	91,4	68,4	98,3	102,5	91,0	91,1

Combined ratio har falt i alle grupper av selskaper, med unntak av Sjøforsikringsselskaper. Nivået på combined ratio er lavest for Captives.

I samarbeid med Statistisk sentralbyrå innhenter Kredittilsynet på årlig basis bransjefordelte resultater for skadeforsikringsselskapene. Figuren under viser utviklingen i skadeprosent de siste årene for de viktigste bransjene: brannforsikringer/kombinerte forsikringer, motorvognforsikringer, yrkesskadeforsikringer og sjøforsikringer. I bransjen brann/kombinert har skadeprosenten falt markert de siste årene, til kun 56 i 2004. Motorvogn har hatt en relativt stabil utvikling de siste årene, med en skadeprosent på 69 i 2004. Skadeprosenten har også vært relativt stabil innenfor yrkesskade, med et nivå på 116 i 2004. Dette er klart høyere enn i de andre bransjene på grunn av vedvarende avviklingstap på eldre årganger. Innen sjøforsikring fortsatte skadeprosenten å falle, til 71 i 2004.

Figur 8.1 Utviklingen i skadeprosent for utvalgte bransjer

Av utvalget på 43 selskaper var det 7 som viste et negativt resultat av ordinær drift i 1. halvår 2005. Til sammenligning hadde 6 selskaper negativt resultat i 2004. Alle selskapene oppfylte kapitaldekningskravet på 8 prosent ved utgangen av 1. halvår 2005.

Resultatutvikling i skadeforsikringskonsernene

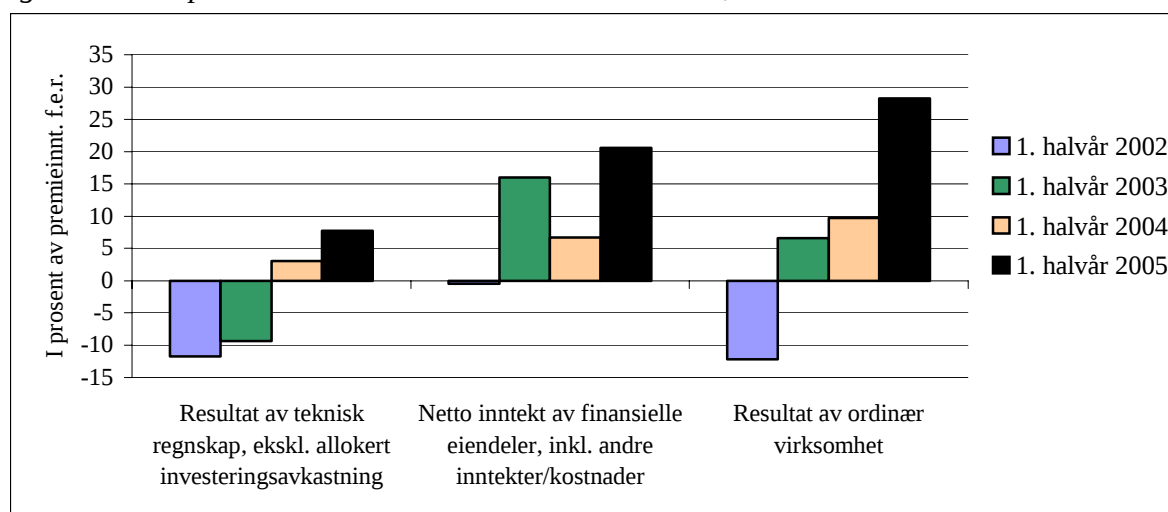
Skadeforsikringsmarkedet blir dominert av de fire største enhetene: Gjensidige Forsikringsgruppen, If Skadeforsikring NUF, Vesta Skadekonsern og Sparebank 1 Skadeforsikring konsern. Den videre fremstillingen av skadekonsernenes resultater vil omhandle Gjensidige, Vesta og Sparebank 1 Skadeforsikring.

Tabell 8.4 Resultatelementer for de tre skadekonsernene samlet

(Tall i mill. kr og prosent av premie f.e.r.)	1. halvår 2005	% av pr.	1. halvår 2004	% av pr.	Endring i %
Premieinntekter f.e.r.	11 315		10 143		11,6
Allokert investeringsavkastning (innt.)	611	5,4	597	5,9	2,4
Erstatningskostnader f.e.r.	7 705	68,1	7 155	70,5	7,7
Driftskostnader f.e.r.	2 317	20,5	2 115	20,9	9,5
Endring i sikkerhetsavsetning mv.	432	3,8	575	5,7	-24,8
Resultat av teknisk regnskap	1 481	13,1	906	8,9	
Netto finansinntekter	2 329	20,6	678	6,7	
Allokert investeringsavkastning (kost.)	611	5,4	597	5,9	
Andre inntekter/kostnader (netto)	-2	0,0	-2	0,0	
Resultat av ikke-teknisk regnskap	1 716	15,2	79	0,8	
Resultat av ord. virksomhet	3 197	28,3	985	9,7	
Egenkapitalavkastning i %	49,8		23,6		

Samlet hadde de tre konsernene premieinntekter f.e.r. på 11 315 mill. kroner i 1. halvår 2005. Dette er en økning på 11,6 prosent i forhold til 1. halvår 2004. Erstatningskostnadene hadde i samme periode en vekst på 7,7 prosent. De forsikringsrelaterte driftskostnadene hadde en vekst på 9,5 prosent. De tre konsernene hadde samlede netto finansinntekter på 2 329 mill. kroner i 1. halvår i år, mot 678 mill. kroner i samme periode i fjor. En realisert gevinst ved salg av aksjer klassifisert som anleggsmidler bidro med 1,3 mrd. kroner til finansinntektene i 1. halvår. Dersom denne gevinsten holdes utenfor, har samlet resultat av ordinær virksomhet for de tre skadekonsernene økt med rundt 900 mill. kroner i forhold til 1. halvår 2004. Når gevinsten inkluderes, ble samlet resultat av ordinær virksomhet 3 197 mill. kroner, mot 985 mill. kroner i 1. halvår 2004. Resultatet ga en egenkapitalavkastning på hele 49,8 prosent (annualisert) i 1. halvår 2005, mot 23,6 prosent (annualisert) i samme periode i fjor.

Figur 8.2 Komponenter i resultat av ordinær virksomhet, tre skadekonsern

De tre konsernene hadde samlet sett en fortsatt høy premievekst i 1. halvår 2005, samtidig som det var en noe lavere, men likevel markert, vekst i erstatningskostnadene og driftskostnadene. Veksten i driftskostnadene skyldes økte lønnskostnader og provisjoner til agenter, kombinert med en reduksjon i mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring som

følge av lavere gjenforsikringsandel. Skadeprosenten falt med 2,4 prosentpoeng fra 1. halvår 2004 til 68,1 i 1. halvår 2005. I samme periode falt kostnadsprosenten med 0,4 prosentpoeng til 20,5. For 2. kvartal isolert sett var skadeprosenten 67,4, hvilket er 1,4 prosentpoeng høyere enn i tilsvarende periode i 2004.

Det vedvarende lave nivået på skade- og kostnadsprosenten tilsier at det ikke kan forventes generelle premieøkninger i tiden fremover. Det er grunn til å anta at de gode resultatene vil føre til økende konkurranse om kundene, slik at premienivået på en del produkter etter hvert kan bli noe redusert.

Tabell 8.5 Combined ratio for de tre skadekonsernene

	Skadeprosent i 1. halvår				Driftskostnadsprosent i 1. halvår				Combined ratio i 1. halvår			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Tre skadekonsern	80,6	80,8	70,5	68,1	25,1	23,4	20,9	20,5	105,7	104,2	91,4	88,6

Balanseutvikling i skadeforsikringskonsernene

Den samlede forvaltningskapital for de tre konsernene var 64,3 mrd. kroner ved utgangen av 1. halvår 2005. Dette er en økning på 18,8 prosent siden utgangen av 1. halvår 2004. Plasseringer i aksjer og andeler klassifisert som omløpsmidler utgjorde 8,0 prosent av forvaltningskapitalen, hvilket er en økning fra 7,5 prosent ved utgangen av 1. halvår 2004.

De samlede plasseringer i sertifikater og obligasjoner klassifisert som omløpsmidler utgjorde 52,2 prosent av forvaltningskapitalen ved utgangen av 1. halvår 2005. Beholdningen har økt med 2,2 prosentpoeng siden utgangen av 1. halvår 2004. I samme tidsrom har beholdningen av obligasjoner som holdes til forfall økt med 2,1 prosentpoeng til 7,1 prosent av forvaltningskapitalen.

Tabell 8.6 Utvalgte aktivaposter i prosent av forvaltningskapitalen

(Tall i prosent)	30.06.2005	30.06.2004
Bygninger og faste eiendommer	6,2	6,9
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis (omløpsmidler)	8,0	7,5
Obligasjoner og sertifikater (omløpsmidler)	52,2	50,0
Obligasjoner som holdes til forfall	7,1	5,0
Utlån	1,5	1,5
Forvaltn.kap. (mill. kroner)	64 304	54 124

Utenlandsandelen for aksjer klassifisert som omløpsmidler har økt ytterligere det siste året. Andelen utenlandske sertifikater og obligasjoner klassifisert som omløpsmidler har økt kraftig det siste året, men andelen er likevel betydelig lavere enn for aksjer.

Tabell 8.7 Utenlandsandel i verdipapirbeholdningen

(Tall i prosent)	30.06.2002	30.06.2003	30.06.2004	30.06.2005
Aksjer (omløpsmidler)	41,0	75,8	83,9	86,1
Obligasjoner og sertifikater (omløpsmidler)	29,1	22,4	12,4	45,1

Soliditet i skadeforsikringskonsernene

Alle konsernene tilfredsstiller minstekravene til forsikringstekniske avsetninger ved utgangen av 1. halvår 2005. Totale forsikringstekniske avsetninger var 40,1 mrd. kroner, en økning på 12,8 prosent siden utgangen av 1. halvår 2004. I samme periode har dekningsprosenten (de faktiske avsetninger i prosent av minstekrav) økt fra 106,5 til 106,9.

Den samlede ansvarlige kapital for de tre skadekonsernene utgjorde 10,5 mrd. kroner ved utgangen av 1. halvår 2005, mot 6,4 mrd. kroner ved utgangen av 1. halvår 2004. Den sterke økningen reflekterer i hovedsak de gode resultatene i 2004.